

V novi Jugoslaviji ima delovno ljudstvo vse socialne pravice, ki niso ustvarjene šele z zakoni, temveč so dosežene pred izdajanjem zakonov.

TITO

Naše naloge ob demobilizaciji

V Jugoslaviji se vrši demobilizacija v možnem obsegu. Hitreje se ne vrši zato, ker ni mogoče vojske enostavno razpustiti, posebno tiste, ki so se dolgo in težko borili. Ni mogoče, da bi ostali nezaposleni, niti se sedaj ne morejo vrniti v kraje, ki skoraj stradajo. Splošna demobilizacija bi sedaj zelo oteževala, če tako težko prehrano prebivalstva in bi povzročala socialni problem, namesto da bi ga odstranila... Od konca vojne je bilo demobiliziranih nad 70.000 borcev, je nedavno izjavil maršal Tito. Sedaj pa bo po zakonu o demobilizaciji najmlajših letnikov in druge skupine starejših letnikov, obveznikov, hranilcev in vseh žensk do 31. decembra 1945 odpuščenih iz Jugoslovanske armade in mornarice okrog 200.000 borcev, podoficirjev in oficirjev. Ta široka demobilizacija bo velikanska pomoč obnovi in izgradnji naše svobodne domovine, hkrati pa je ponoven dokaz notranje moči naše ljudske demokratične države.

Skrb za naše mobilizirane borce, ki se bodo te dni vračali na svoje domove, da se s prav tako požrtvovalnostjo, kot so se borili za svobodo, posvetijo delu za obnovo našega gospodarstva, je sedaj najvažnejša naloga vseh organov naše ljudske oblasti, organizacij Osvobodilne fronte, sindikatov, APZ in ZMS. Uspeh demobilizacije je v veliki meri odvisen od tega, kako se bodo narodni odbori in množične organizacije posevili temu delu. Zato je potrebno, da se vsi člani narodnih odborov in naših organizacij temeljito seznanijo z zakonom o demobilizaciji. Le na ta način bodo mogli hitro in uspešno reševati vsa opravila v zvezi z demobilizacijo tako velikega števila borcev, podoficirjev in oficirjev ter nuditi kar največjo pomoč vsem vojaškim ustanovam, ki bodo izvrševale demobilizacijo.

Narodni odbori, organizacije OF, sindikati in ostale protifašistične organizacije naj se povežejo z zalednimi vojaškimi ustanovami, ki bodo organizirale zbirališča za demobilizirance, in jim pomagajo pri organizaciji. Na zbirališčih se bodo demobiliziranci zdrževali dva do tri dni, dokler ne bodo vsi zbrani in razdeljeni v skupine za posamezne federalne enote in kraje. Sindikati in množične organizacije naj na teh zbirališčih sodelujejo in vojaškimi ustanovami organizirajo kulturno-prosvetne in zabavne prireditve s svojimi gledališkimi skupinami. Za demobilizirane borce je treba organizirati posebne kinopredstave, igranje dnevnih časopisov in poslušanje radia.

Na mitinge, ki jih bodo prirejali demobilizirani borci, naj v največjem številu prihaja tudi civilno prebivalstvo. Naše ljudstvo bo ob tej priliki ponovno izražalo svojo ljubezen in nezimerno hvaležnost našim borcem, ki so s tolikim trpljenjem, požrtvovalnostjo in junastvom privedli vsem narodom Jugoslavije današnjo svobodo in resnično demokracijo. Izkazalo pa jim bo svojo največjo zahvalo tudi za njihovo dosedajšnjo pomoč pri obnovi. Spomnimo se na besede maršala Tita, ki je pred kratkim dejal, da najmanj 80% cestnih in železniških mostov, zgrajenih do konca vojne, je delo vojaških delovnih čet. Vojski so prav tako opravili velik del dela pri popraviljanju železnice. Vojska je očistila minska polja, ki so jih postavili Nemci in tudi mnogo pomagala pri poljskih delih. Za volivni fond OF je samo IV. Armada od skupne vsote 55.541.180 din zbrala 3.143.228 din. Prav tako so naši borci sodelovali v vseh množičnih akcijah za zbiranje različnih surovin, ki jih potrebujejo naše tovarne, in se udeleževali prostovoljnega nedeljskega dela za obnovo naših vasi in mest.

Veliko in odgovorno delo pri demobilizaciji bodo opravili tudi naši železničarji. O pravem času bodo pripravili potrebno število vagonov, za katere bodo preskrbeli, da bodo primerno pripravljene in topli. Zeza železničarskih in transportnih delavcev ter nameščencev bo z osmi miti skrbela, da bodo te naloge točno in pravočasno izvršene. Zdravstvene ekipe bodo očistile in desinficirale vagonne zbirališča ter poslopja na prehodnih postajah.

Zakon o demobilizaciji jasno določa, kako in s čim morajo vojaške ustanove preskrbeti demobilizirane borce, ki se bodo vračali na svoje domove. Dolžnost naših množičnih organizacij in vsega našega ljudstva pa je, da posod kar najtopleje in najprisrčneje sprejema svoje najbolje sinove na povratku iz vojske v domače kraje. Na vsakem koraku morajo naši demobilizirani borci občutiti našo brezmejno hvaležnost, ljubezen in priznanje. Pri teh bratskih sprejemih bomo hkrati manifestirali za nerazdružno zvezo in enotnost med našo vojsko in zaledjem, ki je bila tako močna v domovinski vojni in je bila osnovni pogoj za našo zmago. Vse naše organizacije se bodo zato najskrbnejše pripravile za sprejem borcev, da se bodo ti sprejemi spremenili v veličastne manifestacije in prave ljudske slavnosti, na katerih bodo naši borci ob vrnitvi v civilno življenje že na prvem koraku začutili, kako silna je ljubezen in spoštovanje našega ljudstva do svoje vojske.

Ljubezen in hvaležnost do naših demobiliziranih borcev, podoficirjev in oficirjev pa ne sme prenehati po slavnostnem sprejemu, ampak jo moramo ohraniti še naprej. V življenju jo bomo dokazovali s tem, da bomo demobiliziranim borcem naše vojske in mornarice priskrbeli dostojno zaposlitev. Kakor določa zakon o demobilizaciji, bo naša ljudska oblast v največji možni meri pomagala demobiliziranim borcem. Preskrbela jim bo ustrezajoče delo po naših tovarnah in ustanovah, jim z agrarno reformo brezplačno dodelila zemljo in preskrbela denar za popravilo ter zidanje svojih porušeni domov. Pri tej nalogi pa naj našim narodnim odborom o največji meri pomagajo sindikalne in protifašistične organizacije, vse naše ljudstvo. Posebno pomoč naj naše ljudstvo nudi demobiliziranim borcem po naših vaseh. Ne smemo dopustiti, da bi tam našli neobdelana polja, zapuščene hiše in svoje družine v ročicini. S skupnimi naporimi naših narodnih odborov, množičnih organizacij in vsega ljudstva bomo v prvih dneh kar najbolj pomagali našim demobiliziranim borcem in se na ta način osaj do neke mere oddolžili njihovim velikim zaslugam za našo svobodo in ljudsko demokratično oblast.

Demobilizirani borci podoficirji in oficirji, ki se bodo vrnili v svoje vasi in tovarne, bodo s svojimi bogatimi izkušnjami, ki so si jih pridobili v naši vojski, v veliki meri pripomogli k še uspešnejši in hitrejši obnovi ter učvrstitvi našega gospodarstva. Naša domovina pričakuje od njih prav tako požrtvovalnost in junastvo v izgradnji naše države, kot so ga kazali v slavnih borbah z okupatorji in domačimi izdajalci. Pričakuje, da bomo z njihovo pomočjo, z njihovo partizansko iznajdljivostjo, vestnostjo in predanostjo svojemu ljudstvu po vojaški in politični zmagi o najkrajšem času dosegli tudi zmago na gospodarskem področju, ki bo našim ljudskim množicam ustvarila blagostanja in sreče polno življenje.

Demobilizirani borci ne bodo z odhodom iz vojske pretrgali vseh vezi z našo vojsko, s katero jih veže skupno trpljenje in radost med osebnostno borbo. Ta vez obvezuje one, ki se bodo vrnili na svoje domove, in one, ki bodo ostali še naprej v vojski, da ne prekinejo medsebojnih tovariških in prijateljskih odnosov. Vse svoje življenje si bodo med seboj dopisovali in se obiskovali, posamezno in v skupinah. Na ta način se bo tudi po demobilizaciji nadaljevalo in krepilo tovarištvost, skovano v najtežjih in najpeličastnejših časih v oseh naši zgodovini. Ta živa in trajna zveza med našo vojsko in našim ljudstvom bo istočasno najtrdnjše jamstvo za nepremagljivost naše vojske in največja garancija naše svobode ter vseh demokratičnih prido-bitov, ki smo si jih s tolikimi žrtvami priborili o domovinski vojni.

Sad vojaški sodnik Babos, ki je izdal 80 strani poročila in ga poslal načelniku glavnega stana. Leta 1943 so ponovno pričeli postopek proti Grassyju in njegovim pomagačem, ki so pa pred koncem postopka pogegnili v Nemčijo. Takrat sem bil prepričan, — izjavlja Grassy — da nas je vlada poslala v Nemčijo. Prepričan sem bil, da je bila to želja tedanjega ministrskega predsednika Kallajja. Grassy se je aprila 1944 vrnil iz Nemčije in se prijavil šefu glavnega stana, ki je ustavil postopek proti njemu in ga upokojil. Postopek proti njemu je bil ustavljen z obrazložitvijo, da je bila obtožba nepravilno sestavljena in da se postopek ne more nadaljevati, ker ga je poglavar države že sam poprej ustavil.

Pozdravne brzojavke maršalu Titu ob zmagi Ljudske fronte

Beograd, 23. nov. (Tanjug.) Iz vseh krajev naše države pošilja ljudstvo pozdravne brzojavke maršalu Titu ob priliki zmagi Ljudske fronte na volitvah.

S svojega prvega velikega zborovanja po volitvah pozdravlja ljudstvo Bakra in okolice maršala Tita: Proslavili smo svojo zmago nad monarhijo, ki smo jo za vedno pokopali. Po tej veliki zmagi pošiljamo goreče pozdrave naši demokratični federativni republiki Jugoslaviji s teboj na čelu.

Delavci in delavke Stare Kaniže so v svojem pozdravnem telegramu dejali med drugim: Mi delavci in delavke Stare Kaniže obljublamo, da bomo še nadalje s teboj, naš ljubljani maršal, vedeli, da bomo samo tako ustvarili novo srečnejše in lepše življenje.

Iz Drenice na Kosovem je prejel maršal naslednjo brzojavko: Kmetje iz Donje Kline, dreniškega okraja, veselji in ponosni na zmago Ljudske fronte na volitvah, čestitamo Vam, nosilec liste Ljudske fronte in tvorcu nove demokratične federativne Jugoslavije. Vsi smo z vami in za demokratično federativno Jugoslavijo.

Delegati kmečko-delavskih, nameščenskih in obrtnih združenj Hercegovine pozdravljajo maršala Tita s svoje skup-

ščne v Mostarju z besedami: Obljublamo, da bomo vložili vse sile za dvig našega zadružništva, da bi si z zadružništvom zagotovili napredek in blagostanje naših narodov.

Člani bolgarske, romunske in češkoslovaške delegacije so poslali s prvega kongresa tekstilnih delavcev v Jugoslaviji naslednjo brzojavko maršalu Titu: Tovariš Tito! Pošiljamo Ti prisrčne in borbene pozdrave romunskih, bolgarskih in češkoslovaških tekstilnih delavcev, želimo Ti zdravja in moči, da premagati vse težave pri obnovi dežele in uničenju zadnjih ostankov fašizma. Za bolgarsko delegacijo: Nikola Petkov, Slavka Popova, Stojmenka Raškova, Slavko Ivanov. Za češkoslovaško delegacijo: Sojer Adolf, Poljka Stefan, Mošinski Goldrih. Za romunsko delegacijo: Simian Stefan, Janescu Vilki, Iso Felma, Beta Trajan, Bebelescu Ivan.

Komitej narodne osvoboditve v Sant Onofri v Istri je poslal maršalu Titu naslednji pozdrav: Vse protifašistične sile Sant Onofrija, zbrane na proslavi velike zmagi jugoslovanskih narodov, pošiljajo svoje čestitke vam in bratom demokratične federativne Jugoslavije.

Porabski Slovenci so se z ostalimi Slovenci in jugoslovanskimi narodi razvese-

lili velike volivne zmagi Ljudske fronte. To dokazujejo tudi brzojavke, ki so jih porabski Slovenci skupno z madžarskimi antifašisti Slovenskega Porabja poslali s svojih sestankov vidnim predstavnikom Ljudske fronte.

Tako so predstavniki antifašistov mesta Monoštra poslali maršalu Titu naslednje čestitke:

Predstavniki madžarskih in slovenskih antifašistov iz Monoštra, veselji nad veliko volivno zmago Ljudske fronte, Vam pošiljajo kot nosilcu liste iskrene čestitke. Zmaga Ljudske fronte naj bo jamstvo naše skorajšnje priključitve k republiki Jugoslaviji.

Predstavniki porabskih Slovencev pa so poslali maršalu Titu naslednjo brzojavko:

Predstavniki Slovencev ob Rabi, vzradoščeni ob veličastni zmagi Ljudske fronte, Vam pošiljamo, dragi maršal, kot nosilcu zmagovite zvezne liste, borbene pozdrave in najiskrenejše čestitke. Slovensko porabje trdno veruje, da pomeni zmaga Ljudske fronte jamstvo za čimprejšnjo spojitve z brati v svobodni domovini. Slovensko Porabje trdno veruje v lepšo bodočnost v združeni Sloveniji. Naj živi zmagovita Ljudska fronta Jugoslavije na čelu z maršalom Titom!

Tuji tisk o veliki zmagi Ljudske fronte Jugoslavije pri volitvah

Komentar zunanje-političnega urednika Tanjuga

Veličastna zmaga Ljudske fronte Jugoslavije pri volitvah v Ustavodajno skupščino je naletela na veliko priznanje in odobravanje v svetovnem demokratičnem tisku. Iz nepristranskih člankov komentatorjev, ki so bili pisani na osnovi poročil očividcev, desetih tujih novinarjev, jasno sledi, da naši narodi, obogateni z ogromnimi političnimi izkušnjami, niso hoteli po svojih zgodovinskih izkušnjah nič drugega kot to, da potrdijo pot, po kateri so stopali v času štiriletnega boja pod vodstvom maršala Tita. V komentarjih se naglašajo, da je zmaga pri volitvah sledila kot prirodna posledica zmag v osvobodilni vojni in v obnovi države pod vodstvom Ljudske fronte ter da bi vsak drug izid volitev bil nenaraven.

Tako piše na primer angleški novinar Robert Lloyd: »Premoč Fronte je treba predvsem pripisati njemu vlogi pri organiziranju partizanske borbe za osvoboditev in obnovi domovino in uspehu njene federativne politike v deželi.« V komentarju angleškega časopisa »Spectator« je rečeno: »Nedeljske volitve v Jugoslaviji so priborile nadmočno zmago Ljudski fronti maršala Tita. Vsak drug izid bil ne-pričakovan.«

Posebni dopisnik moskovske »Pravde« piše: »Kdor koli je bil priča navdušenega sprejema, ki ga je ljudstvo povsod izkazovalo svojemu ljubljenu voditelju, ni mogel dvomiti v izid volitev in v zmago Ljudske fronte.« V komentarjih tuje ga tiska se dalje naglašajo, da iz izidov volitev jasno izhajajo tudi politične posledice za Ljudsko fronto.

Tako piše na primer londonski časopis »Times«: »Volitve v Jugoslaviji predstavljajo zmagoslavje ciljev narodno osvobodilnega gibanja.« Tudi ostali komentarji tuje tiska jasno kažejo, da so volitve dale točen odgovor na vprašanje notranje ureditve naše države, ki mora biti federativna republika; dalje, da so one okrepile resnično ljudsko demokracijo, ki je osnovana na bratstvu, edinstvu in enakopravnosti narodov; da pomenijo ogromen doprinos k ustvaritvi miru na Balkanu.«

Kakor pišejo nepristranski tuji komentatorji, izid volitev dalje jasno dokazuje težak poraz opozicije, katere edino resno upanje je bilo tuja intervencija; dokazuje poraz izdajalske emigrantske klike v Londonu in drugod. Celo londonski konservativni časopis »Economist« je bil prisiljen iz razvoja dogodkov spoznati, da je treba prenehati sedaj s kakršnimi koli emigrantskimi političnimi spletkami jugoslovanske emigracije. Ko piše laburistični časopis »Tribune« o političnih posledicah zmagi Ljudske fronte ugotavlja: »Zmaga Ljudske fronte pri volitvah v Jugoslaviji je odločila o usodi kralja Petra. On se ne more več vrniti.« Praški časopis »Rude Pravo« piše: »Volivni izidi so vrgli izdajalsko kliko. Zmaga Ljudske fronte v Jugoslaviji ne bo doprinesla samo k utrditvi republike v Jugoslaviji, temveč tudi k utrditvi miru na Balkanu.« V članku o volitvah v moskovski »Pravdi« je rečeno: »Volivni izidi so dokazali, da je resnična demokracija zmagala v Jugoslaviji.«

Volivna zmaga Ljudske fronte predstavlja za Jugoslavijo ponoven korak naprej k okrepljeni demokraciji, kakor piše rumunski tisk. V istem smislu so dati izjave o volitvah v Jugoslaviji an-

gleški parlamentarci, ki so se te dni mudili v naši državi. Podobni so komentariji francoskega, švicarskega, švedskega, bolgarskega in drugega tuje tiska. Soglasno priznanje vse svetovne javnosti je našlo že samo izvajanje naših volitev. Svetovni tisk je poln najtoplejših pohval o redu, dostojanstvu in svobodi, v kakršni so se volitve izvršile, kakor tudi o tajnosti, ki je bila pri njih zagotovljena. Vsi tuji dopisniki, ki so se nahajali na dan volitev po najrazličnejših naših krajih, kakor tudi skupina angleških parlamentarcev, so se na licu mesta prepričali, kolikšna svoboda je uresničena v naši državi. V komentarjih se poudarja, da je odstotek udeležbe pri volitvah ne samo največji v zgodovini naše države, temveč tudi večji od odstotka pri zadnjih volitvah v prav vseh zahodnih deželah. Tako piše na primer liberalni list »Chicago Sun«: »Volitve v Jugoslaviji so bile najbolj svobodne, odkar obstoja ta država. Ni bilo strahovanja in nasilja, ki sta spremljala prejšnje volitve. Vsi so se v času volitev zdržali dostojanstveno in disciplinirano.«

Angleški list »New Statesman and Nation«, katerega ravnatelj se je v tem času mudil v Jugoslaviji, piše: »Tudi sovražno razpoloženi opazovalci priznavajo, da je glasovanje in štetje glasov nadzorovalo veliko število oseb različnih prepričanj in da ni bilo nobenega prigovora. Samo glasovanje je bilo popolnoma tajno in nepodkupljeno. Nek Britanec, ki je zelo kritično motril režim v Jugoslaviji, je dejal: »To so bile najbolj pravilne volitve, kar se jih je dosedaj vršilo v Jugoslaviji.«

Francoski list »Tribune de nation« piše: »Privrkat v svoji zgodovini je imela Jugoslavija svobodno in demokratične volitve brez kakršnih koli poto-vorb.«

V popolnem nasprotju s komentarji tujih očividcev naših volitev za Ustavodajno skupščino pa razširja svoja obkrovanja, ki jih nabira po nekaterih ameriških listih, Milan Herceg, imenovan Iskra, in jih razširja v našem jeziku v oddajah newyorškega radia. Iz kakršnih sumljivih virov črpa svoja obkrovanja komentator newyorškega radia in krogi okoli njega, ki so oddajeni okoli 7.000 km od resničnih dejstev, naj pokaže samo en primer. Herceg-Iskra prinaša v svojem komentarju o volitvah v Jugoslaviji mnenje dopisnika lista

»New York Times-a« Bruyerja, onega, ki je že 19. julija t. l. poslal svojemu listu iz Aten naslednji komentar o političnem položaju v Jugoslaviji: »Če bi vlada imela podporo 80—90% prebivalstva, kakor se to zatrjuje, tedaj ne bi bilo potreba OZNE. Toda kakršen je dejanski položaj, dosega podpora ljudstva po oceni tujih opazovalcev 15 do največ 30%.« Lahko je razumeti besnost onega, katerega naloga je kaliti mir v balkanskih deželah po naših volitvah v Ustavodajno skupščino, ko so se tko jasno izjavile njegove nade in njegovi naporu in napovedi o položaju v naši državi. Toda kakšne zveze imajo s takšnimi obrekovalnimi komentarji oddaje newyorškega radia na našem jeziku o volitvah v Jugoslaviji, ki so namenjene naši javnosti?

Ali se mora smatrati mnenje Bruyerja za mnenje newyorškega radia? Milan Herceg-Iskra se trudi po zmagoslavju zmagi Ljudske fronte pri volitvah, da skupno z nekaterimi sebi podobnimi »komentatorji« dokaže, da so volitve same sicer bile svobodne, toda da je bilo ljudstvo predhodno opozorjeno, kaj vlada od njega pričakuje ter so bile tako volitve podvržene moralnemu pritisku. Ni se treba zelo truditi, da se razume vso brezsmiselnost in neresničnost takšne trditve. Kako so bile volitve svobodne, to je moral priznati tudi Herceg-Iskra, težko pa je razumeti, kako se pri svobodnih volitvah nesvobodno glasuje. Volitve so bile svobodne kakor to trdijo vsi nepristranski tuji opazovalci in vsak posameznik, ki je imel možnost popolnoma svobodnega in tajnega glasovanja ali neglasovanja po svoji zavesti in volji.

Gotovo je, da mora vsak človek gojiti globok prezir do svojega naroda in njegove časti, če trdi, da je kljub svobodi, ki jo uživa naše ljudstvo, na volitvah glasovalo proti svoji lastni volji. Milan Herceg-Iskra in njegovi zapovedovalci niso v svojih komentarjih do sedaj nikoli našli besede obsojda za ogabna in odvratna četniško-fašistična obkrovanja, ki jih prinaša časopis »Srbobran« v Ameriki o ljubljenskih voditeljih naše države. To pa ni nič čudnega, nič slučajnega, ker se v resnici ne more molčati o četniškem novinarskem razbojništvu »Srbobran«, istočasno pa pisati po pravici o veličastni zmagi ljudstva in demokracije pri volitvah za Ustavodajno skupščino v Jugoslaviji.

Grassy, eden glavnih madžarskih vojnih zločincev, razkriva podatke o pokolju v Novem Sadu

Budimpešta, 23. nov. (Tanjug.) Joseph Grassy je pri zaslišanju pred preiskovalnim sodnikom podal zanimive izjave o pokolju v Novem Sadu.

Grassy, ki je eden glavnih vojnih zločincev, pravi, da je v tem času izdal poveljni Feketehalmi Czaidner nalog, naj streljajo na ljudi, ki se niso pokorili njegovim naredbam. Na ulicah Novega Sada je bilo v noči 22. januarja leta 1942 streljanje po mestu, drugi dan pa so našli trupla po ulicah. Za varanje javnosti so po odloku poveljnika Litomeričkega položili ob trupla orožje. Po zapovedi Martina Zeldyja je nekaj orožnikov hodilo po mestu z obvezanimi glavami, kakor da so bili ranjeni v boju, čeprav orožniki niso imeli niti mrtvih niti ranjenih. Tedaj je prisel v Novi-

Sad vojaški sodnik Babos, ki je izdal 80 strani poročila in ga poslal načelniku glavnega stana.

Leta 1943 so ponovno pričeli postopek proti Grassyju in njegovim pomagačem, ki so pa pred koncem postopka pogegnili v Nemčijo. Takrat sem bil prepričan, — izjavlja Grassy — da nas je vlada poslala v Nemčijo. Prepričan sem bil, da je bila to želja tedanjega ministrskega predsednika Kallajja.

Grassy se je aprila 1944 vrnil iz Nemčije in se prijavil šefu glavnega stana, ki je ustavil postopek proti njemu in ga upokojil. Postopek proti njemu je bil ustavljen z obrazložitvijo, da je bila obtožba nepravilno sestavljena in da se postopek ne more nadaljevati, ker ga je poglavar države že sam poprej ustavil.

29. november - dan II. zasedanja AVNOJ-a bodo v vsej Bolgariji svečano proslavili

Sofija, 23. nov. (Tanjug.) V zvezi s proslavo praznika 29. novembra je poslal Nacionalni komitej Domovinske fronte naslednji ukaz vsem krajevnim, okrajnim, mestnim in vaškim komitejem Domovinske fronte:

Ob priliki narodnega praznika bratske Jugoslavije — 29. novembra, ko so bili položeni temelji jugoslovanski federativni ter proglašena svoboda in neodvisnost vseh narodnosti v Jugoslaviji, ukazuje Nacionalni komitej Domovinske fronte komitejem, da se prirede v vsej deželi svečane konference skupno z bol-

garsko-jugoslovanskimi združenji. Kjer ni bolgarsko-jugoslovanskih združenj, naj organizira proslavo okrajni komitej Domovinske fronte.

S svečano proslavo praznika bratskih jugoslovanskih narodov bo potrdilo bolgarsko ljudstvo nerazgrnjljive vezi med obema narodoma in izrazilo svojo hvalečnost maršalu Josipu Brozu-Titu, ki je prvi položil temelje prijateljstva in sodelovanja naših narodov. Naj živi iskreno sodelovanje in prijateljstvo Jugoslavije in Bolgarije! Naj živi maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito!

Razgovor s članom Jugoslovanske vojaške uprave za Slovensko Primorje, Istro in Reko

Opatija, 23. nov. Novinarji iz Ljubljane, Zagreba in Reke so se v sredo, 21. novembra zglasili pri namestniku poveljnika Vojne uprave JA za Slovensko Primorje, Istro in Reko polkovniku tovarišu Holjevcu. Zastavili so mu več vprašanj o aktualnih problemih zone, na katero so dobili izčrpne odgovore.

1. Iz katerih vzrokov je Vojna uprava JA dala v promet nove lire, ki jih je izdala Gospodarska banka?

Z ozirom na gospodarske in finančne težave, v katerih se nahajajo široke ljudske množice na tem teritoriju, je bilo treba dati v promet nove lire. Zaradi nezadostne količine denarja, ki je bil v obtoku, je v zadnjem času grozila nevarnost, da ne bi mogli začetih večjih obnavljanj, redno izplačevati delavcev in kriti potrebnih industrijskih surovin in ostalega materiala.

Mnogi denarni zavodi so pred in za časa osvoboditve tega teritorija po JA potegnili po večini denar v Italijo ali pa so ga iz svojih central blokirali pri podružnicah. Prav tako so tudi večja podjetja potegnila svoj kapital v Italijo ali v zono »A«, dočim so ostali delavci, namočeni in porušene naprave brez potrebnih sredstev za obnovo.

Jugoslavija proži temu teritoriju veliko materialno pomoč. Jugoslavija je stavila Vojaški upravi JA na razpolago vso količino italijanskih lir, ki jih je imela. Toda te lire so dan na dan odhajale ter izginjajo s tega teritorija. Za lire, ki so bile izročene v obtok, so iz zone »A« uvažali največkrat drobne, nezadostno koristne predmete, ne pa one, kar je bilo najpotrebnejše širokim ljudskim množicam. Tako je ostal ta teritorij brez zadostne količine denarja v obtoku.

V glavnem so to razlogi, zaradi katerih smo dali v obtok novo liro.

2. Ali se že danes čuti izboljšanje v finančnem in gospodarskem pogledu, potem ko je bil izdan naš ukrep, da se da v obtok nova lira?

Sedaj poteka ravno mesec dni, kar smo dali v obtok prve količine nove lire. Vsekakor je to dejstvo pomagalo, da so se pričela izvajati večja dela ter da so se zagotovila delavcem in nameščencem redna izplačila. Posebni krediti, ki smo jih odobrili posameznim našim ustanovam in podjetjem, so pripomogli, da se je poživela stavbna delavnost, predvsem pa obnova posameznih industrijskih in ostalih porušjenih objektov.

S tem ukrepom smo mnogo pripomogli k temu, da se je gospodarstvo normaliziralo. Hkrati pa je s tem ukrepom znatno olajšana borba proti črnoborzištvu in spekulantom. Njim je — tako se zdi — nova lira največji trn v peti.

3. Kako je urejen odnos vaše lire do denarja, ali ima prebivalstvo te zone možnost, da kupuje v Jugoslaviji in v zoni »A«?

V soglasju z zveznim ministrstvom za finance so bili storjeni ukrepi, po katerih lahko kupuje prebivalstvo zone »B« v Jugoslaviji in vrši izmeno blaga na sledeči način:

Celotni izvoz ter uvoz blaga se vrši na temelju dovolilnice za uvoz in izvoz, ki jo izdaja gospodarski oddelek Vojaške uprave JA. Vsa plačila za uvoženo blago iz Jugoslavije ter vsa naplačila na račun izvoženega blaga v Jugoslavijo se vršijo samo preko zbirnega računa v lirah, ki je odprt pri Gospodarski banki na Reki in pri njeni podružnici v Postojni. Izvoz blaga iz zone »B« v Jugoslavijo se fakturira v lirah, uvoz iz Jugoslavije v zono »B« pa v dinarjih. Obračunski tečaj znaša po vseh vplačilih ter izplačilih preko predvidenega zbirnega računa 30 din za 100 lir.

V potniškem prometu se lahko vrši prenos na podlagi rednih potrdil največ do 1000 din odnosno 3000 lir mesečno na osebo.

Narodna banka v Jugoslaviji in Gospodarska banka na Reki bosta opravljali ta posel kot posredovalki. Na področju te vojaške uprave je najstrožje prepovedana uporaba dinarja kot plačilnega sredstva.

Kar se tiče trgovskih odnosov v zoni »A«, smo o tem vprašanju v sliki z zavezniško vojaško upravo. Prepričani smo, da bo to vprašanje v kratkem uspešno rešeno, tako da bodo tukašnji trgovci lahko kupovali potrebne predmete v zoni »A«.

4. Kako je ljudstvo sprejelo novo liro na ozemlju vaše vojne uprave?

Kakor smo obveščeni od narodnih oblasti in antifašističnih organizacij, so široki ljudski sloji sprejeli novo liro z razumevanjem in razumeli njeno potrebo na vsem ozemlju razen z majhno izjemo mesta Koprna. Tam so gotovi profašistični elementi ravno zaradi zamenjave lire poizkušali izzvati stavke.

5. Ali nam lahko, tov. polkovnik, malo več poveste o dogodku v Koprnu?

Ce se govori o koprskem slučaju, potem moramo upoštevati dvojje.

I. V mestu Koprnu je prišlo 31. oktobra 1945 do izgrede med množico antifašističnih demonstrantov, ki so demonstrirali proti stavki, organizirani od profašističnih elementov. Pri teh demonstracijah je bil ubit en Italijan, drugi pa je bil težko ranjen in je umrl. Razbitih je bilo nekaj trgovskih lokalov. Teh izgrede ne odobravamo in podvelji smo vse potrebne ukrepe, da k rivic ne najdemo in jih kaznujemo.

II. Posebno vprašanje je zločin v St. Tomažu, v vasi blizu Koprna, ki nima nikakršne zveze z dogodki v Koprnu. V tej vasi je bil izvršen zločin nad dvema slovenskima družinama. Del tržaškega in italijanskega tiska je ob tem primeru dvignil strupeno kampanjo in ga skušal prikazati svetovni javnosti v napačni luči. Ta del tiska je namreč trdil, da je bil zločin izvršen nad italijanskima družinama in da se na ozemlju, ki je pod jugoslovansko vojno upravo, preganjajo Italijani, kar na noben način ne odgovarja resnici. Obe družini v St. Tomažu sta slovenski, a v eni teh dveh družin je en član italijanskega poretka. Vsi drugi slučajji, ki jih je prav ta isti tisk raznesel, so

zlonamerno izmišljeni, kar je ugotovila tudi komisija. V obeh primerih sta narodna oblast in vojna uprava JA podvelji vse potrebne ukrepe in krivci bodo kaznovani.

6. Ali bi nam tov. polkovnik hotel nekaj povedati o sedanjem gospodarskem in političnem položaju na ozemlju Vojne uprave JA?

Zahvaljujoč se največjim naporom narodnih oblasti, sindikatov in celokupnega prebivalstva je bil v gospodarskem pogledu storjen velik korak naprej. Še zelo daleč smo od tega, ko bomo lahko rekli, da naša prometna sredstva zadoščajo vsem potrebam, toda v vsakem pogledu smo toliko napredovali, da lahko naša prometna sredstva prepeljejo najnujnejše in najvažnejše.

Z namenom krepitve in obnove ladjedelnosti industrije je bila te dni osnovana uprava ladjedelnice, katere naloga je, da pomaga obnoviti ladjedelnice strokovno in materialno.

Po iniciativi narodnih oblasti je bil osnovan tudi nadzorstveni organ za hrano. Njegovi rezultati se vidijo tako v nabavi, kakor tudi v razdeljevanju hrane.

Potrebno je poudariti zadnje rezultate, ki so jih dosegli v proizvodnji rudarji Raše s tem, ko so dvignili produkcijo v mesecu oktobru skoraj za 100 odstotkov. Prav tako so rudarji v Idriji meseca oktobra zvišali produkcijo za 30 odstotkov z ozirom na mesec september.

Enako je treba pohvaliti delo naših mornarjev, ki pod zelo težkimi pogoji prevažajo premog iz Raše na Reko. Na ta način nudijo skupno z rudarji Raše dragoceno pomoč Jugoslaviji posebno pri obnovi industrije.

Znatno bodo pomagali pri premagovanju vseh zaprek, ki stoje na poti do popolne normalizacije, dosežani ukrepi, ki so bili podzvzeti skupno z narodnimi oblastmi, kakor tudi ukrepi, ki bodo še podzvzeti: zagotovitev kredita, izplačila bonov izdanih od J. A. privatnikom in pravičen načrt dela.

Volitve, ki se bodo te dni vršile v Istri, bodo okrepile narodne oblasti in omogočile hitrejši tempo v obnovi.

Zmaga Ljudske fronte v Jugoslaviji je izzvala veliko navdušenje na vsem tem ozemlju.

Italijani, Hrvati in Slovenci Istre in Slovenskega Primorja se uče od narodov Jugoslavije, kako se kuje enotnost ter spoznavajo, kako važna je ta enotnost za pravičen razvoj njihovega skupnega življenja.

Hrvati, Slovenci in Italijani grade s tem, da ustvarjajo takšno enotnost v Istri in slovenskem Primorju, svojo boljšo in srečnejšo bodočnost.

Volivni sklad OF

Cetr Šiška	14.592.—
Cetr Rakovnik	5.608.—
Terenski odbor Zgor. St. Peter	1.612.—
Putnik, Ljubljana	500.—
Tov. direktor Perše Vladimir, Ljubljana	100.—
Tiskovni urad je prispeval za volivni sklad znesek za 12 objavljenih slik »Volivščec« in »Slov. poroč.« in »Ljudski pravici«	1.400.—
Preko »Ljudske pravice« so prišli sledeči zneski:	
ZZPDNJ — podružnica MIP, Ljubljana	1.455.—
Podružnica ZZPDNJ, Sava pri Litiji	350.—
Zveza živilskih delavcev, Razlagova 5, Celje	500.—
Podružn. Prosv. delavcev na osn. Šolah, Celje	260.—
ZZPD — podružnica upokojencev, Ljubljana	120.—
Strokovna zveza prosv. delavcev — podružn. Mozirje ZZPDNJ — podružn. št. 11, Pesnica	209.—
ZZPDNJ — podružn. Ljubljana-Šiška, kuril. delav. Podružn. ZPD, Velenje	195.—
Zveza bančnih zavarov. in zaseb. nam. ter trg. pom., Kranj	1.172.—
Podružnica ZPDN, Cerklja ZZPDNJ — podružn. Brežice	500.—
Podružnica zdravstvenih ustanov, Ljubljana	240.—
Okraj Krško:	
Delavel nadzor. cest, Brežice	1.245.—
KOOF, Kostanjevica	290.—
KOOF, Stari grad	591.—
KOOF, Sevnica	200.—
KOOF, Blanca	385.—
KOOF, Poklek pri Blanci	335.—
MOOF, Krško	778.—
AFZ, Gornji Leskovec	181.—
Okraj Trebnje:	
Straza	38.—
Ger. Lakence	158.—
Obla Gorica	134.—
Bistrica	151.—
Mirna	346.—
Dobriš	48.—
Svetnje	27.—
St. Janž	230.—
St. Rupert	1.024.—
Moravče	325.—
Primsko	235.—
Trebnje — Svetnje	45.—
Vrh pri St. Rupertu	147.—
Mokronog	145.—
Sv. Križ pri Litiji	57.—
Vel. Cirknik	35.—
Trebnje	114.—
Rače selo	300.—
Okraj Kočevje:	
Podproška	151.—
Ora	125.—
Gorenjca	88.—
Okraj Črnomelj	9.592.—
ZZPDNJ — podružn. Jesenice	2.000.—

Izjava predstavnika Komunistične partije Avstrije o vprašanju koroških Slovencev

Dne 7. novembra je imel po celovškem radiu govor Janez Kazianka, predsednik avstrijske strokovne zveze in član deželnega vodstva Komunistične partije za Koroško, nagovor na volivce. V imenu Komunistične partije je Kazianka izjavil, da zahteva Partija absolutno in popolno očiščenje obratov in uradov fašistov, demokratizacije vsega javnega življenja in popolno uničenje vseh pozicij nemškega velekapitala v Avstriji. Dotaknil se je tudi vprašanja koroških Slovencev in izjavil, da bo njegova Partija zahtevala in želje koroških Slovencev vedno podpirala brez vsakega kompromisa in da jih bo postavila kot svoje zahteve, kajti to vprašanje še vedno ni rešeno. Med drugim je popisal križev pot koroškega slovenskega ljudstva in trpljenje koroških Slovencev posebno v času, ko je bilo nad 700 družin nasilno izseljenih in odvedenih v Nemčijo v internacijo. Vzlic temu nasilnemu izseljevanju pa so se oni Slovenci, kateri so ostali na Koroškem in bili izročni SS-terorju in gestapovskemu preganjanju brez vsake zaščite, junaško borili proti nacističnemu barbarstvu. Predno so bili nacistični zločinci preganjeni, je gauleiter Koroške govoril po radiu o nedeljni Koroški in to parolo so sedaj mnogi prevzeli od fašista Rainerja. Kazianka je izjavil, da je Komunistična partija na Koroškem nazirajoča, da morajo koroški Slovenci biti deležni istih demokratičnih pravic, kakor Avstriji.

njanju brez vsake zaščite, junaško borili proti nacističnemu barbarstvu. Predno so bili nacistični zločinci preganjeni, je gauleiter Koroške govoril po radiu o nedeljni Koroški in to parolo so sedaj mnogi prevzeli od fašista Rainerja. Kazianka je izjavil, da je Komunistična partija na Koroškem nazirajoča, da morajo koroški Slovenci biti deležni istih demokratičnih pravic, kakor Avstriji.

V govoru Kazianke iznešeno stališče je pravilno demokratično pojmovanje položaja koroških Slovencev. Ravno nasprotje od vsega tega pa so stališča, ki so jih zavzeli deželni glavar Piesch v svojem govoru po radiu v imenu socialistične stranke Koroške in pa minister Schumi na zborovanju stranke »Volks-partie« 4. novembra v telovadnici v Velikoveci. Oba imenovana sta v svojih govorih glede koroških Slovencev zastopala staro nemško imperialistično stališče in je Schumi celo postavil zahtevo po priključitvi mariborske kotline k Avstriji.

Koroški Slovenci proglasili abstinenco pri volitvah v deželni in državni zbor

Ze v svojem memorandumu angleški vojaški upravi je politično vodstvo koroških Slovencev ugotovilo, da ga silijo izjave predstavnikov avstrijskih oblastev in zadržanje članov angleške vojaške uprave k zaključku, da volitve, katere se bodo 25. novembra vršile na Koroškem, ne morejo biti resničen izraz ljudske volje. Na Koroškem niso ustvarjeni predpogoji, da bi antifašistično prebivalstvo bilo v stanju, izraziti svojo voljo svobodno in brez pritiska s katere koli strani nositeljev današnje državne oblasti.

Kot pišejo »Kärntner Nachrichten« z dne 15. novembra, je Osvobodilna fronta Slovencev na Koroškem obvestila vojaško vlado, da se volitve v deželni in državni zbor dne 25. novembra ne bo udeležila in da se tudi ne bo udeležila volivne kampanje niti direktno niti indirektno. Osvobodilna fronta za Koroško, priznavajoč, da se sedanje meje Avstrije morejo spremeniti zgolj s sklepom mirovne konference, je dobila od vojaške vlade dovoljenje, da s svojim delovanjem, v okviru obstoječih zakonov in naredb vojaške vlade, nadaljuje.

Po tej vesti dnevnika Kärntner Nachrichten, ki ga izdaja britanska zasedbena oblast v Celovcu, bi bila torej prepoved slovenske politične stranke na Koroškem, katero je izdala angleška vojaška uprava v Celovcu, preklicana.

Toda že v memorandumu koroških Slovencev, predloženem angleški vojaški

upravi, je bilo stanje koroških Slovencev obrazloženo. Od vodstva koroških Slovencev je namreč angleška vojaška vlada v Celovcu zahtevala take obveze, katere bi pomenile, da se koroški Slovenci odrečejo svoji najdemokratičnejši pravici, to je pravici združevanja z materinim narodom in združitvi z Jugoslavijo. V točki 5 obveze, katero bi morala slovenska politična stranka prevzeti napram britanski vojaški vladi v Celovcu, je bilo določeno:

»Nobena stranka ne bo uveljavljala ali stavila zahtev, predlogov, ne namigovanj v javnih zborovanjih ali v akcijah za pridobivanje volivcev in pristave, za spremembe ali modifikacije obstoječe avstrijsko-jugoslovanske ali kakršne kol druge meje oziroma, da je treba te meje na novo preurediti, dokler ne bo skličana mirovna konferenca ali dokler ne bo britanski vrhovni poveljnik določil še pred mirovno konferenco tak rok. Poleg te točke 5, katere posega v najosnovnejše pravice koroških Slovencev, je bilo v točki 1 obveze, katero bi morali podpisati zastopniki koroških Slovencev, določeno, da se »vse stranke obvezujejo za upravljanje in vzdrževanje svobodne in neodvisne Avstrije.«

Ker političnim strankam v nobenem drugem zasedbenem pasu Avstrije ni bila predložena zgoraj opisana obveza v takem obsegu, je jasno, da se je s tako obvezo na Koroškem v prvi vrsti hotelo oskrdovati Slovence.

Mednarodno zborovanje visokošolcev v Pragi

Mednarodno zborovanje visokošolcev v Pragi se nadaljuje po sporedu. Nedelja je potekla v znaku navdušenja in mednarodnih manifestacij. V ponedeljek je bila spominna svečanost za padlimi češkoslovaškimi visokošolci. Komemoracije so se udeležili člani vlade in predstavniki diplomatskega zbora, 70 čeških študentov in študentki je dobilo naslov: »Doktor in memoriam«. Torej pa je potekel v delu na plenarnem zasedanju, ki ga je otvoril sovjetski zastopnik. Najprej je podala poročilo britanska zastopnica. Pojasnila je spored dela. Zborovanje v Pragi se ne bo vršilo po komisijah, razdeljenih po zemljepisnih področjih, temveč na plenarnih zasedanjih, ker se visokošolci niso sestali šest let. Nato je generalni tajnik švedskega mladinskega zastopstva podal referat, v katerem je poudaril, da je bilo na zborovanju v Londonu zastopano z delegati 30 milijonov mladih ljudi. Potem so podali poročila zastopniki visokošolcev posameznih držav.

Francoski zastopnik je poudaril, da francoska visokošolska mladina ni nikdar odobrvala francoske kapitulacije. Ko so francoski visokošolci priredili proti zasedbi demonstracije, so jih Nemci začeli izseljevati in zapirati visoke šole.

Nizozemski zastopnik je poudaril, da sta dve nizozemski univerzi uničeni, cela vrsta drugih pa je oropana.

Sovjetska zastopnica Jerosova je opisala ogromne izgube in škodo, ki so jo povzročili Nemci sovjetskimi visokim šolam. Kot primere je navedla vsučilišča Kijeva, Harlova in Leningrada. Poudarila je, da se sovjetska vlada trudi z vsemi silami, da bi pozdravila te rane. V Leningradu in Stalingradu so že zgrajena nova vsučilišča.

Jugoslovanska zastopnica je podala podatke o škodi, ki so jo prizadejali fašistični okupatorji visokim šolam v Jugoslaviji. Jugoslovanski visokošolci cenijo stvarno škodo na 8 milijonov dolarjev, ni pa mogoče oceniti izgube življenj visokošolcev, od katerih se jih je mnogo borilo in padlo v partizanskih odredih.

Kitajski zastopnik je podrobno orisal borbo kitajskih visokošolcev na frontah. Delegat Čile pa je podal poročilo o notranjopolitčnih izpremembah v deželi. Norveški zastopnik je poudaril, da so norveški visokošolci 17. novembra 1939 protestirali proti nemškemu nasilju v Pragi in priredili velike manifestacije, pri katerih so izrazili simpatije za Češkoslovaško.

Zastopnik švedskih visokošolcev je pozval visokošolce celega sveta, naj se zavamejo za strpnost med posameznimi narodi in plemeni.

Zavedajmo se važnosti tiska, prispevajmo za tiskovni sklad »Ljudske pravice« na čekovni račun št. 16.600!

sta dve nizozemski univerzi uničeni, cela vrsta drugih pa je oropana.

Sovjetska zastopnica Jerosova je opisala ogromne izgube in škodo, ki so jo povzročili Nemci sovjetskimi visokim šolam. Kot primere je navedla vsučilišča Kijeva, Harlova in Leningrada. Poudarila je, da se sovjetska vlada trudi z vsemi silami, da bi pozdravila te rane. V Leningradu in Stalingradu so že zgrajena nova vsučilišča.

Jugoslovanska zastopnica je podala podatke o škodi, ki so jo prizadejali fašistični okupatorji visokim šolam v Jugoslaviji. Jugoslovanski visokošolci cenijo stvarno škodo na 8 milijonov dolarjev, ni pa mogoče oceniti izgube življenj visokošolcev, od katerih se jih je mnogo borilo in padlo v partizanskih odredih.

Kitajski zastopnik je podrobno orisal borbo kitajskih visokošolcev na frontah. Delegat Čile pa je podal poročilo o notranjopolitčnih izpremembah v deželi.

Norveški zastopnik je poudaril, da so norveški visokošolci 17. novembra 1939 protestirali proti nemškemu nasilju v Pragi in priredili velike manifestacije, pri katerih so izrazili simpatije za Češkoslovaško.

Zastopnik švedskih visokošolcev je pozval visokošolce celega sveta, naj se zavamejo za strpnost med posameznimi narodi in plemeni.

Obsojeni člani uprave Prve hrvatske štedionice

Okrožno narodno sodišče v Zagrebu je sodilo člane ravnatelstva Prve hrvatske štedionice. Ravnateljstvo tega delavnega zavoda je že v stari Jugoslaviji vodilo protinarodno denarno politiko, za časa bivše Neodvisne države Hrvatske, so člani ravnatelstva naperili vse svoje delo zavoda v korist nemških okupatorjev in njihovih ustaniških hlapcev. Pred sodiščem je bila razprava proti dr. Majerju, dr. Karlu Novotnyju, Jožetu Seitanu, Leonardu Volču, Prokopu Kaporu in Antonu Seletku, ki so pobegnili in je bila razprava v njihovi odsotnosti. Pred sodiščem so odgovarjali dr. Vladimir Spevec in Franc Pavlič, posvojena ravnateljka te banke. Obtožena sta izjavila, da so je glavni ravnatelj banke Kostrenčič ubil zato, ker se je bal odgovornosti za svoje sodelovanje z Nemci. Sodišče je obsodilo dr. Majerja, Novotnyja in Seitana na 10 let pristlnega dela in zaplembo premoženja, obsojenega Volča in Kapora na 6 let, a Seletka na 8 let pristlnega dela in zaplembo nepremičnine. Prisotna dr. Spevec in Pavlič sta obsojena na 4 leta odvzema svobode in na izgubo državljanških pravic za 2 leti ter na zaplembo premoženja.

Posiljka UNRRA-e s 3170 tonami je prišla v Drač

Albanska brzojavna agencija poroča, da sta v Drač prispeli dve ladji s tovorom UNRRA-e, ki je namenjen Albaniji. Količina pripeljanega blaga znaša 3170 ton. Tovor obsega žito, pšenico, blago in poljedelsko orodje.

Jugoslovanski pionirji pri predsedniku ČSR dr. Benešu

Včeraj opoldne je skupina jugoslovanskih pionirjev, ki se sedaj mudi v Pragi, obiskala predsednika češkoslovaške republike dr. Edvarda Beneša. Kakor je znano, so pionirji odpotovali v Prago, da se zahvalijo za dar — 80 vagonov sladkorja, ki ga je češkoslovaška vlada darovala jugoslovanskim otrokom v začetku maja.

Predsednika republike dr. Beneša in njegovo soprogo so burno in prisrčno pozdravili. Predsednik »Zveze prijateljev Titove Jugoslavije« je pozdravil dr. Beneša s krajšim govorom, nakar mu je jugoslovanski poslanik in Pragi dr. Černež predstavil jugoslovanske pionirje. Za darilo jugoslovanskim otrokom se je zahvalila Divka Marković. V imenu jugoslovanskih pionirjev je govoril Ante Novak in želel vse dobro češkoslovaški mladini in češkoslovaškemu ljudstvu. Nato so pionirji izročili predsedniku republike dar, ki so ga prinesli iz Jugoslavije — model dalmatinskega mesta, soprog predsednika Beneša pa so izročili soplek evetja. Predsednik dr. Beneš se je zahvalil in med ostalim rekel: »Prisrčno se zahvaljujem jugoslovanskim pionirjem, ker ste prišli v Prago, da me obiščete. Znamo nam je, kako težke čase ste preživljali za časa vojne.

Znamo nam je, kako je trpela Jugoslavija in kako se je hrabro in junaško branila in zmaga. Malo primerov imamo v zgodovini, da je ljudstvo v eni sami vojni toliko trpelo in se tako junaško branilo. Tudi mi smo mnogo trpeli, vendar ne v taki meri kakor vi, trpeli smo zlasti idejno in kulturno. Imejte občutek, kakor da ste pri nas doma. Povsod, kamor boste prišli, boste prisrčno sprejeti, ker je naše ljudstvo iskreno in prijateljsko razpoloženo do jugoslovanskih narodov, kakor vedno v preteklosti. Kot nekdat, tako se tudi danes smatramo za brate vaše federativne Jugoslavije. Poznamo vaše težkote in probleme. Vemo, da boste imeli še težkote, toda če pogledamo vas mlade, vidimo, da ste dobro pripravljani za življenje. Isto vero, ki jo imamo v našo mladino, imamo tudi v jugoslovansko.

Ko boste prišli domov, pozdravite vse naše prijatelje v vseh krajih demokratične federativne Jugoslavije!

Predsednik Beneš in njegova soproga sta se še nekaj časa zadržala v razgovoru z jugoslovanskimi mladinci, nato pa je deželni zbor zapel nekoliko jugoslovanskih partizanskih pesmi. Nato so se jugoslovanski goste toplo poslovili od predsednika in njegove soproge.

V PONEDELJEK 26. XI. OB 20. URI BO PRIREDIL RADIO LJUBLJANA V VELIKI DVORANI »UNIONA«

SIMFONIČNI KONCERT

ORKESTRA RADIA LJUBLJANE

NA KATEREM BODO IZVAJANA DELA SOVJETSKIH SKLADATELJEV MJASKOVSKEGA, SOSTAKOVICA IN KACATURJANA. — DIRIGENT: UROS PREVORSEK. SOLIST VIOLINIST ALBERT DERMEJ. — VSTOPNICE V PREDPRODAJU V TRAFIKI SEVER, SELENBURGOVA ULICA, OD SOBOTE, 24. NOVEMBRA 1945, DALJE.

Mariborski železničarji pozivajo k tekmovanju

Če prebiramo naše časopise, vidimo, da so se delavci v drugih federalnih enotah pripravili na zmagovite volitve 11. novembra s tekmovanjem v dvigu produkcije, štednji materiala, povečanju delovne discipline in v vzdrževanju čistote po podjetjih. Tekmovalo je 5000 novosadskih delavcev, ki so v 6 tedenskem tekmovanju dosegli velike uspehe. Nekateri posamezniki so dosegli svojo storitev za 70 do 80%. V Srbiji tekmuje 23 rudnikov v dvigu produkcije. Paračinski tekstilci so napovedali tekmovanje delavcem tovarne Tivar v Varaždinu. Rudarji v Zajaši so napovedali tekmovanje vsem kovinskim rudnikom v državi. Vsak dan je več tekmovalcev, ki hočejo s tekmovanjem čim več prispevati k obnovi države in želijo, da bi nam vsem zavladalo čim prej splošno blagostanje.

Te dni so mariborski železničarji pokazali, da nočejo zaostajati za delavci in nameščenci ostalih federalnih enot. Mariborski železničarji iz delavnice, karilnice, postaje Maribor, Maribor-Studenca, Tezno in progone sekcije so pozvali svoje tovariše v glavnih železniških križiščih Jugoslavije na enomesečno tekmovanje v mesecu decembru. Tekmovali bodo v proizvodnji in rednosti prometa, v popravilu in izgradnji prog, progovnih objektov in drugega. Gotovo se jim bodo radevolje odzvali železničarji Ljubljane, Zagreba, Beograda, Skoplja, Novoga Sada, Niša, Subotice, Sarajeva, Broda in drugih železniških središč ter bodo

vložili v mesecu decembru, ki je bil tudi v normalnih prilikah za železniški promet najtežji mesec, vse svoje sile, da bodo kljub porušenim delavnici in pokvarjenim strojem ter pomanjkanju materiala, kljub slabim program in težkočam povečali proizvodnjo in vzdrževalni redni promet. S tem bodo pomagali svojim tovarišem, osemu jugoslovanskemu ljudstvu, da jim bodo hrana, obleka in druge potrebnosti pravočasno dostavljene.

S tem svojim pozivom so mariborski železničarji jasno pokazali svojo predanost republiki Jugoslaviji in naši ljudski oblasti ter povedali, da je treba sedaj po zmagovitih volitvah za našo ljudsko državo požrtvovalno in vztrajno delati, da jo bomo čim prej obnovili in izgradili. Povedali so, da je tudi v slovenskih delavcih tista volja do dela, tisti tekmovalni duh, ki so ga tako dobro znale zajeti in usmeriti strokovne organizacije v drugih federalnih enotah. S tem svojim primerom so našim sindikalnim organizacijam povedali, da je delavstvo pripravljeno vložiti vse svoje sile v delo za obnovo, da pa je treba znati te sile organizacijsko zajeti. Prepričani smo, da bo ta poziv mariborskih železničarjev našel odmev tudi pri naših rudarjih, tekstilcih in v drugih strokah. Tako bo poziv mariborskih železničarjev ugod v veliko tekmovanje vseh slovenskih delavcev za čim hitrejšo izgradnjo in obnovo naše države.

S svojo borbo so si partizani pridobili volivno pravico, čeprav mnogi borci še niso izpolnili osemnajstega leta

KONGRES TEKSTILCEV ZAKLJUČEN

V torek popoldne je tov. Miroslav Pinter podal referat o organizaciji zveze tekstilcev. Nato se je dotaknil potrebe po vzgoji novih strokovnih kadrov, kakor tudi po preusmeritvi starih strokovnih kadrov na nov način dela, ki odgovarja novemu duhu. Ko je govoril o odnosu med sindikalnimi organizacijami in upravami podjetij, je med drugim rekel: »Sindikalne organizacije morajo pomagati upravam podjetij pri izpolnjevanju proizvodnih nalog, v izkoriščanju strojev, surovin, goriva itd. Upravnik podjetja nosi polno odgovornost pred svojimi predstaviteljskimi organi, kar se tiče izpolnjevanja proizvodnih nalog, zato pa ima tudi polno pravico, da izdaja odloke, ki so v interesu dviga in izboljšanja podjetja. Tem odlokom in sklepom se morajo pokoravati vsi delavci in nameščenci. Vmešavanje sindikalnih organizacij v kompetenčno voditeljev podjetij je podjetju škodljivo.«

O delu privatnih podjetij je Miroslav Pinter dejal: »Privatna podjetja ne morejo biti več tajna knjiga s sedmimi pečati. Biti morajo pod kontrolo. Kjer pa se ta kontrola onemogoča in izigrava, je treba predlagati, da se podjetje nacionalizira.«

Nato se je razvila diskusija o tem, da so nekateri ravnatelji podjetij tudi predstavniki sindikatov. Djuro Spoljarjič je rekel: »Kongresu prisostvujejo tudi ravnatelji podjetij, ki so prišli kot predstavniki sindikatov. Lepo je, da imajo delavci zaupanje v svoje ravnatelje in da jih pošiljajo na kongres, toda to ne more biti nobeno pravilo. Če je nekdo prišel na položaj ravnatelja podjetja, je njegova dolžnost, da stori vse za čim boljše ureditev podjetja. Ima pravico, da kaznuje delavca, da ga pokliče na odgovornost, da ga odpusti in da stori vse, kar je potrebno za čim boljše delovno disciplino. Kot tajnik sindikalne podružnice pa do tega nima pravice. Podružnični tajnik ne more delavca kaznovati, če ne pride pravočasno na delo, ne more ga poklicati na odgovornost, ker to ni njegov posel.«

V sredo popoldne je tajnik zveze tekstilcev Slovenije Mavricij Borc podal referat o kulturno prosvetnem delu sindikatov.

O kolektivnih pogodbah in obnovi tekstilne industrije je govoril Zivojin Djurič, sekretar zvezne uprave. Po njegovem govoru se je razvila diskusija, katere se je udeležilo večje število delegatov.

V resoluciji pozivajo tekstilci na medsebojno tekmovanje

Na prvem kongresu zveze delavcev in nameščencev tekstilne industrije je bila sprejeta resolucija, ki med drugim pravi: Delavci in nameščenci tekstilne industrije Jugoslavije se zavedajo težkih nalog, katere pred njimi postavlja zveza ljudskih republik Jugoslavije zaradi čim moč-

nejše okrepitve naše tekstilne industrije. Zato bodo vsi delavci in nameščenci tekstilno-oblačilne industrije Jugoslavije vložili maksimum svojega dela v organizacijo delovnega tekmovanja, da bomo čim bolj pomagali sebi, ljudstvu in naši slavni armadi. Dosedanji uspehi v obnovi tekstilno-oblačilne industrije bodo služili vsakemu delavcu in nameščencu kot izhodna točka za ekonomsko okrepitev delavskega razreda in naše domovine.

Glede sedanjega dela zveznih organizacij pravi resolucija, da podružnice in druge zvezne organizacije niso storile dovolj za okrepitev delovne discipline in pravnega odnosa do proizvodnje v tekstilno-oblačilnih podjetjih.

Udarništvo ni postalo množično in trajno, ampak je bil krog udarnikov omejen na nezadostno število delavcev. Aktivisti v zveznih organizacijah in voditelji podjetij niso delavcem dovolj jasno pomena udarništva.

Medsebojnega tekmovanja, ki je silno važno za dvig produkcije v tekstilno-oblačilnih podjetjih, zvezne organizacije in njihovi aktivisti niso pravilno razumeli in ga zato tudi niso propagirali. Odnosi med posameznimi voditelji podjetij in zveznimi organizacijami, kakor tudi med upravami podjetij in podružnicami niso bili takšni, kot to zahtevajo koristi proizvodnje in kot bi bilo istočasno v skladu v interesi delavskega razreda.

Vzgoji strokovnih kadrov iz vrst tekstilno-oblačilnih delavcev ni bila posvečena zadostna skrb, prav tako strokovne organizacije niso vodile računa o izgradnji organizacije delavske samopomoči v tekstilnih podjetjih naše države.

Zato kongres smatra, da so po vzgledu naših rudarjev, železničarjev, kovinarjev in tekstilcev iz Paračina in Varaždana vsi delavci in nameščenci tekstilno-oblačilne stroke dolžni, da organizirajo medsebojno tekmovanje v prihodnjem letu.

Kongres poziva zvezne organizacije, naj zaradi obnove in dviga tekstilne industrije organizirajo tekmovanje med posameznimi oddelki po podjetjih in med posameznimi tekstilnimi oddelki podjetij na vsem ozemlju Jugoslavije.

Za čim uspešnejše pobijanje brezvestne spekulacije in ropanja ljudstva predlaga kongres, da se uvede državna kontrola nad proizvodnimi sredstvi, tam pa, kjer bi država naložila na odpor, naj se nacionalizirajo proizvodna sredstva. Potrebno je, da dobijo udarniki, ki so se izkazali pri delu, pa doslej še niso dobivali premij, poleg svojih rednih plač tudi posebne premije. V kolektivno pogodbo je treba vnesti tudi klavzulo o obveznem premiranju.

Delavski razred stoji pred volitvami delavske-nameščenskih zaupnikov. Bodoča centralna uprava bo morala pravočasno ukreniti vse potrebno, da bodo pri volitvah prišli do izraza najboljši, najza-

D O P I S I

Ob razstavi slikarja Miklavca

Na potovanju skozi Ljubljano sem si ogledal razstavo akademskega slikarja Miklavca. Zanimala me je — predvsem — kot nekdanjega ujetnika.

Nočem tu podati ocene umetniške plati te razstave. Na svoje največje začudenje sem zagledal na razstavi med ostalimi slikami tudi portrete bivšega generalštabnega podpolkovnika Sabatija in bivših kapetanov Jole Boškovića in Jove Dabovića. Za tiste, ki ne poznajo te »gospode«, te dejstvo — naravno — ne predstavlja nič nenavadnega. Toda dovolite, da vam jih z nekaj besedami predstavim:

Podpolkovnik Sabatij je n. pr. v ujetniškem taborišču VIC prevzel od Nemcev ponujeno komando bloka in bil kot tak desna roka nemške taboriščne komande. Takoj se je začel podpisovati za »y« in se izdajal za Madžara. Za usluge Nemcem je prejel razne dodatke na račun ostalih ujetnikov. — Kapetan Jole Bošković je bil komandant notranjega taborišča v Sulmoni, italijanski denunciant in špijon. Kriminalni tip, ki je kradel hrano drugim ujetnikom. Sestavljen je in predal Italijanom listo »nezanesljivih ujetnikov«, ki so bili pozneje izolirani v taborišču Cortemaggiore. Kriv je smrti nekega našega tovariša v Sulmoni. S svojim sinom se je prijavil v tako imenovano »antikomunistično milico«, katero so v Kninu v Dalmaciji organizirali Italijani, ustaši in četniki za borbo proti NOV. — Kapetan Jovo Dabović je bil tolmač v taborišču Sulmona, fašist in najzgjji sodelavec taboriščne komande ter in-

spirator fašističnih preganjanj simpatizerjev osvobodilnega gibanja v taborišču. Kot prostovoljec za »antikomunistično milico« je bil izpuščen in bil v Dalmaciji sodelavec četniškega vojvode Jevdovića.

Toliko v najkrajših obrisih o teh izrodkih.

Sedaj se nahajajo slike teh izdajalcev na javni umetniški razstavi sredi svobodne in ljudske Ljubljane.

Mislim, da je to škandal. Da ni to samo zasmeh čustev tistih, ki so neposredno občutili izdajalsko delo teh in podobnih tipov, temveč je tudi preziranje vseh množičnih žrtev fašizma in njegovih domačih pomagačev, med kateré vidne predstavnike spada tudi omenjena trojica. Vsi mi, ki visoko cenimo svetle žrtve, pred katerimi smo dolžni, da očujemo pridobitve, za katere je padlo toliko mladih življenj, moramo preprečiti, da bi se nekdo tako daleč spozabil, da bi po nekdo slik trpečih ujetnikov, ki so vsekokoli visoko nosili prapor patriotizma, razstavljali slike izdajalcev in kriminalcev.

Ali je to politična nezrelost Miklavca, ali je nekaj drugega? Ne vem. Naj bo kakor koli. Menim pa, bi bilo treba te slike takoj odstraniti z razstave in Miklavca poučiti, ker se še ni naučil, da naj nova umetnost slavi in prikazuje nadlovesko borbo in krvavo pot naroda, njegove težnje za novo in srečno bodočnost — ne pa narodne odpadnike in razbojnike.

Vukadin Miloš. Zagreb.

Župni urad proglašja žrtev belogardističnega nasilja za samomorilca

Jeseni 1943 so belogardisti nenadoma vpadli v okolico Mirne peči, polovili skoraj vse moške v onih vaseh, med njimi tudi Sajeta Franca, mesarja iz Bršljina pri Novem mestu, ki je bil tam pri svojih znanih, in jih odpeljali v Trebnje. Prosluli morilec Kajzar iz Biške vasi, ki je vodil belogardistično skupino, je Sajetu takoj ob aretaciji obljubil, da bo z njim temeljito obračunal. Ko so belogardisti gnali ujetnike v Trebnje, je Kajzar s pravo zločinsko naslado ves čas pretepal Sajeta, ki je večkrat padel v nezavest. Po zasljanju v Trebnjem so belogardistični izdajalci skoraj vse ujetnike izpustili domov, le Sajeta so pridržali, ker je bil njegov sin v partizanih. Zaprli so ga v hišo, kjer so imeli svoj štab, in ga nekaj dni neprestano zasliševali, preteпали in mučili, da so njegove krike zaradi nečloveških bolečin mogli čuti tudi ljudje, ki so bili takrat v bližini. Da so belogardi-

sti utešili svoj zločinski nagon, so ga končno obesili v kleti, kar mu je zloglasni Kajzar takoj obljubil, ko ga je zagledal med zajetimi kmeti. Belogardisti so takoj po tem zločinu raztrosili govorico, da se je Saje sam obesil. Tako in podobno so belogardisti govorili povsod o vseh neštetihih žrtvah svojega terorja nad svobodoljubnim slovenskim ljudstvom. — Pred nekaj dnevi je dal župni urad v Trebnjem okrajnemu narodnemu sodišču v Trebnjem uradne podatke o Saječevi smrti, izpisane iz mrliške knjige. Župni urad je za vzrok smrti navedel, da je Saje izvršil samomor. Duhovnik je torej žrtev belogardističnih zveri z mirno vestjo in po nerazumljivi morali enostavno proglašil za samomorilca! Zdi se, da je s tem hotel prikriti belogardistični zločin, blatiiti spomin žrtve osvobodilne borbe in istočasno svetohlinsko zaščiti narodne izdajalce ter vojne zločince... S.

Pismo iz Kanade

Priobčujemo pismo slovenskega izseljence, ki živi kot raznašalec kruha v mestu Windsor. Pred petnajstim leti je zapustil svoj rodni kraj na Dolenjskem in si hotel poiskati zaslužka, ki mu ga domovina ni hotela dati, v tujini. Iz njegovega pisma govori navdušenje in ponos naših izseljencev, ki ga občutijo ob močnejši zmagi jugoslovanskih narodov nad fašizmom, iz njega veje njih velika vera v moč nove ljudske demokracije v Jugoslaviji.

Windsor, 17. septembra 1945.

Dragi vsi skupaj!

Najprej vam vsem skupaj pošiljam najprijetnejše pozdrave od vaših sorodnikov iz Kanade.

Upam, da boste to pismo prejeli zdravi in veseli v krogu svoje družine, svojih sorodnikov in prijateljev. To upanje nas je spremljalo vedno in povsod še pred vojno, posebno pa v času, ko so fašisti in domobranci počenjali svoje strahote v naši stari domovini. Redke novice prihajajo k nam iz Slovenije, toda kar zveemo, nas prepričuje, da niso padle zaman številne žrtve v osvobodilni vojni in da vstaja nova doba, nova svobodna domovina. Še najmanj novice pa dobimo iz Ljubljane. Do zdaj smo brali že večkrat govore tov. Kidriča, Kardelja in Mikuža v našem slovenskem listu »Edinosti«.

Danes pišem že deseto pismo v staro domovino, toda do sedaj še nisem prejel nobenega odgovora. Pravijo, da od tu ne odpošiljajo pošte naprej. Slovenci v Ameriki in Kanadi pa smo z dušo in srcem za napredek nove Jugoslavije pod vodstvom maršala Tita. Čestitamo vam vsem skupaj, občudujemo vašo požrtvovalnost in ponosni smo na uspehe, ki bodo v našo skupno korist, v korist vsega slovenskega naroda.

Pri nas je popolnoma drug svet. Tu je bog dojar, ki vlada, grabi in priganja. Pri nas je še mnogo tako imenovanih velikih in malih demokratov, ki se razlikujejo le po večjem ali manjšem bogstvu, ne pa po politični zavesti, ki nimajo v mislih koristi ljudstva, kot je to pri vas in v nekaterih drugih deželah, katerim je pokazala pot velika, modra in močna Sovjetska zveza. Prav sedaj, ko to pišem, stavka tu 12.000 delavcev, v sosedni državi ZDA pa čez 150.000. Nekateri veliki podjetniki so popolnoma pozabili na obljube, ki so jih dali delavcem med vojno. Spekulantje so si nagrabili med zadnjo vojno mastne dobičke, delavci pa so na cesti in se morajo zopet boriti za svoje pravice in svoj kruh.

V našem mestu nas je samo 154 Slovencev z družinami vred, drugih Jugoslovancev je mnogo več. Vseh Slovencev v Kanadi se računa na 5000, smo pa raztreseni daleč naokoli. Imamo svoja društvena in najprejdenjši ljudje delavskega razreda.

Po navdušenem sprejetju resolucije je bila izbrana nova uprava.

Kongres je obiskal tudi predsednik narodne vlade Hrvatske dr. Vladimir Bakarič.

štva, najbolj pa nas veže naš list »Edinost«, ki nam je največ pomagal, da smo v tej vojni dobili pravo sliko o dogodkih v stari domovini, preko njega je bila tudi močoga organizacija pomoči našim narodom v Jugoslaviji. Brez lista in družev bi se zgubili v tem morju izseljencev. Zasluga naših listov je, da je večina izseljencev slovenskih narodov danes naprednega mišljenja. Pri britanskih delavcih je drugače. Mnogo jih je, ki mislijo, da je dosti, če so strokovno združeni, na politično stran pa pozabljajo. Ti delavci pozabijo na vse drugo, kadar imajo denar v žepu, in to bo tu vse dotlej, dokler ne bodo postali politično zreli, dokler ne bodo zahtevali, da imajo tudi oni svoje zastopnike v vladi. Vi ste si tam v Sloveniji, v Jugoslaviji v tej borbi pridobili že mnogo več. Pri vas vlada delovno ljudstvo samo. Pri vas ste se rešili vseh tistih političnih spekulantov, ki so gledali samo na svoj žep. Zato vas ves svet občuduje, ves svet gleda na vas kot na ljudstvo, ki si je ustvarilo iz lastnih sil boljše in lepše življenje. Samo nekaterim to ni všeč. Toda mi jih dobro poznamo. To so tisti, ki so začeli to strašno vojno in ki se ne bi bali začeti nove, samo da bi narodom vzeli svobodo, ki so si jo tako težko priborili. Toda vi ste na pravem potu, vaše žrtve niso bile zaman. Zastava svobode s peterokrako zvezdo je znamenje, na katero gleda ves svet kot na edino rešitev zasuženih narodov. Prepričan sem, da ste ponosni, ko ste vse to že dosegli, medtem ko se drugi zatirani narodi še bore za svoje pravice.

Mi Jugoslovani v Kanadi dobro vemo, kakšne velike žrtve ste dali za to svobodo. Vemo, da imate v Ljubljani, še bolj pa v drugih krajih, kjer so fašisti ropali in požigali, manjka najpotrebnejših stvari. Zato tu nabiramo obleko, denar in kar premorgo za stari kraj. Mnogo od tega smo že odposlali po Rdečem križu ali na drug način. Dobili smo tudi že potrdila, da ste te stvari sprejeli. Prav sedaj pa Jugoslovani v Kanadi zbiramo za otroško bolnišnico.

Zal nam je, da je poštna zveza še tako slaba. Vsi mi se zelo zanimamo za svoje sorodnike v stari domovini, hoteli bi zvedeli, kaj vse ste pretrpeli in kako delate sedaj v novi državi. Na naših poštah so nas vedno odpravljali z različni izgovori, čeprav so pisma iz drugih držav kot iz Belgije, Holandije, Italije in Českoslovaške še redno prihajala. Iz Jugoslavije in Slovenije pa smo dobivali pisma samo preko Rdečega križa. Ker pa imamo Jugoslovani tu vedno večji ugled, upamo, da nam bodo tudi to kmalu uredili.

Katica, Pepe in vsi težko pričakujemo glas od vas. Pišite, kako ste preživeli težke čase pod okupacijo, kako je pri Jelki in Mici, kako je z Milanom in Gustelnom in z bratovo družino v Škofji Loki. Vedno mislimo na vas in trdno upamo, da vas najde to pismo pri najboljšem zdravju, ter pričakujemo vašega skorajšnjega odgovora.

Pozdrave vsem skupaj pošiljata Louis in Kate.

Čudodelnik Silović Marjan

Za časa okupacije je Silović Marjan, bivši restavratör Zvezde v Ljubljani, postal vinski trgovec. Zdelo se mu je pač bolj donosno trgovati z italijanskimi vini, kakor pa stopiti med partizanske borbe. Mi mu sicer tega ne bi štel v zlo, ker se zavedamo, da vsakdo ni sposoben za vojaka in da je lažje biti trgovec, vendar pa ne bomo pozabili in ne bomo mirovali tako dolgo, dokler Marjan Silović, čudodelnik, ki spreminja vodo v vino, ne bo kaznovan.

Da bi bilo javnosti bolj jasno, naj prikažemo slučaj Marjana Silovića bolj natančno in v pouk vsem tistim, ki so letos zlorabljali dragoceni vinski pridelek in ga mešali z vodo. Marjan Silović je letos pripeljal s Primorskega 15.412 l vina, nato pa je v njegovi kleti najbrž vino narastlo ali vzkipevalo, ker se je količina mahoma spremenila v 22.618 l. Tako si je na lahek način »pridobil« 7206 l vina. Silović je grobo zlorabil producenta, zlasti pa konzumenta, ki si ima edino sam pravico k svoji čaši »rimešati« toliko vode, kolikor se mu zdi potrebno.

Kljub navedeni zlorabi je sodišče Silovića oprostito. Ni upoštevalo veljavne vinskega zakona, ki za takšne zlorabe predvideva najstrožje kazni, zaplenbo in denaturiranje zlorabljenega vina, odvzem licence ali trgovske pravice itd. Siloviću se ni nitesar zgodilo, ker baje ni škodoval ljudstvu, ker voda ni škodljiva za zdravje. Kako smešen in otroški je tak zagovor in postopek sodišča, menda ni potrebno posebej poudariti.

Pod nobenim pogojem se ne sme več dopustiti tega, kar se je dogajalo v stari Jugoslaviji, ko smo v obilici vina morali popiti najmanj toliko vode in še drugih brozg, kolikor se je pridelalo naravnega vina. Še predobro nam je v spominu naprava muškata pred vojno v Mariboru in številne zlorabe vinskega produkta pri številnih prekupčevalcih, ki so na račun producenta in konzumenta bogateli in dobro živeli. Tega svobodno slovensko združništvo ne bo več trpelo, zato pozivamo merodajne, da se zaradi pravice in zaščite producenta in konzumenta Silovića Marjana takoj obsodi in preišče, zakaj ga je sodišče oprostito.

Vinarske zadruge: Maribor. Ptuj, Ormož, Ljutomer. Radgona, Metlika, Bizeljsko. Brežice. Slovenska Bistrica.

Manifestacija v Tolminu

V nedeljo 18. t. m. jutraj so prihajali ljudje iz oddaljenih in bližnjih vasi tolminskega okraja v Tolmin in proslavili zmago Ljudske fronte. Na glavnem trgu v Tolminu se je ljudstvo zbralo ter navdušeno vzklikalo govorniku, ki je govoril o zmagi Ljudske fronte v Jugoslaviji in o tem, kako velikega pomena je ta zmaga tudi za nas Primorce, ki tako navdušeno in nestrpno pričakujemo tisti srečni dan, ko bomo priključeni k demokraciji Titovi Jugoslaviji.

Ob tej priliki smo poslali resolucije maršalu Titu in predstavnikom narodnih vlad Jugoslavije.

Dolga povorka je krenila okrog Tolmina in manifestirala za priključitev Slovenskega Primorja k Titovi Jugoslaviji. Prav tako je ta dan manifestirala tudi Raška grapa in Sv. Lucija.

Ta dan smo ponovno izpričali, kaj mi Primorci želimo in zahtevamo. Ponovno smo potrdili to, za kar smo štiri leta trpeli v taboriščih in darovali toliko krvi in žrtev.

Milenka.

Kaj hočemo v Krškem

V Krškem smo še vedno praznično razpoloženi ob veliki zmagi Ljudske fronte. Ob tednu po volitvah smo se ponovno zbrali, tudi okolčanov je prihitelo mnogo, in skupaj smo manifestirali nad uspehi, ki jih je ljudstvo Jugoslavije doseglo. Obenem smo pa najodločneje obsodili rovarjenje nekaterih ljudi, ki so izrabljali našo širokogrudnost v svoje temne namene in zlasti pred volitvami napenjali vse sile, da bi nas odvrnili od prave poti. Zavedamo se, da moramo še vse krepkeje zagrabiti za delo, kajti na volitvah smo glasovali za program Ljudske fronte ter s tem dokazali, da hočemo po njem delati. Pri delu za ureditev naše nove svobodne domovine pa ne bomo mogli več trpeti narodnih izdajalcev, ki so se dokončno razkrinkali ravno pred volitvami. V tem smislu smo poslali tudi resolucijo Narodni vladi Slovenije v Ljubljano, kjer pravimo med drugim: »Mi takšnih ljudi, kulturbudovcev, gestapovcev in fašistov, ki so z grozjami in goljufijo zavajali naše ljudstvo, ne moremo več trpeti v svoji sredi, zato se obracamo na NVS s prošnjo, da ukrene vse, da se iz naših vrst odstranijo vsi izdajalci.« Ker vemo, da so narodni izdajalci naleteli na najugodnejša tla v radgonskem in lendavskem okraju, smo slično resolucijo poslali mariborskemu okraju, da Krško stoji krepko na njihovi strani pri uničevanju zadnjih ostankov fašizma. Kajti preveč smo žrtvovali in preveč ljubimo svobodo svoje domovine, da bi se še pustili voditi za nos. V Krškem smo to v nedeljo odločno in glasno povedali.

D. K.

Domovi, klubi, vojne edinice, oficirji in borci J. A. in M.!

Kadar dopisujete ali nakazujete naročnino, uporabljajte naslov, pod katerim prejimate »Ljudsko pravico«. Navedite vedno številko kluba in kraj bivališča, ker le tako je močoga točnost v pošiljanju lista in knjiženju naročnine v naši kartoteki.

Uprava »LJUDSKE PRAVICE«.

Volitve v Jugoslaviji, Bolgariji in v drugih evropskih državah so jasno pokazale voljo ljudstva, da zatre vse ostanke fašizma

Komentar »Izvestij« ob priliki volivne zmage Domovinske fronte v Bolgariji

Moskva, 23. nov. (Tass) Mednarodni opazovalci »Izvestij« piše:

Reakcionarne spletke ne morejo zametniti velikih in resničnih pridobitev demokracije v Evropi. Zmaga nad fašizmom je očistila življenjsko pot demokratičnim silam narodov. Ako je mešetarjem na politični borzi prav ali ne, široke množice so jasno in močno izrazile svojo voljo.

Ta teden je bolgarsko ljudstvo izreklo svojo besedo. V nedeljo 18. novembra si je Domovinska fronta demokratičnih strank na volitvah v Narodno sobranje pridobila blestečo zmago. Opozicijske skupine, ki so postale zbirališče vseh reakcionarnih sil, so volitve bojkotirale. Ker so bile preslabe, da bi se odzvale volivnemu ključu z listo svojih kandidatur, so pozivale ljudstvo, naj se vzdrži glasovanja. Reakcionarne spletke je ljudstvo odgovorilo z rekordno volivno udeležbo, ki nima primera v bolgarski zgodovini. Pod prejšnjo vlado, kjer je bilo glasovanje obvezno, je v letu 1931 prišlo na volišče 75,5% volivcev, v letu 1938 79,5% in v letu 1940 67,2% volivcev. Na sedanjih volitvah, ki so bile izvedene v popolni demokratični svobodi, je kljub opozicijskemu pozivu na bojkot prišlo na volišče 86% volivcev in od teh jih je 82% oddalo glasove za kandidate Domovinske fronte. Popolni poraz opozicije je tem večji, ker vemo, da so pristali Gičeva, Petkova in Mušanova širili govornice, da bodo volitve odložene ali pa da ne bodo priznane.

Vsa upanja opozicije (kolikor tega ni imela v programu) so visela na inozemski intervenciji. Ta upanja so bila do gotove mere upravičena: tisk je poročal o ameriški noti, ki jo je bolgarska vlada prejela na predvečer volitev. Kljub temu je bolgarsko ljudstvo oddalo svoje glasove za kandidate Domovinske fronte, za njen program o izgradnji nove demokratične Bolgarije. Bolgarsko ljudstvo je po-

novno pokazalo svojo popolno in neomahljivo podporo vladi Domovinske fronte, njene politike in njenih življenjsko važnih reform.

Volitve so dokazale, da so več kakor zmagali demokratični blok na volišču. V Jugoslaviji so bile pravi ljudski prazniki. Vendar se pa na takih proslavah vedno najdejo nekateri, ki opazujejo veselje skozi okno od zunaj. Delajo kisle obraze. Nič jim ni pravi. Prav tako je bilo vedenje nekaterih inozemskih zastopnikov tiska, ki so opazovali volitve. Zanje svobodne volitve v Bolgariji niso bile »dovolj svobodne« in zmagala demokracija ni bila »dovolj demokratična«. Čudni ljudje! Lahko si predstavljajo, da more v Angliji zmagati laburistična stranka in da v Franciji glasujejo za komuniste in socialiste. Jugoslovanska in bolgarska zmagala demokratičnih strank se jim pa zdi sumljiva. Zakaj? Dopsnik Associated Pressa je poročal iz Sofije, da je bilo glasovanje v Bolgariji tipično za vsako ameriško mesto. Seveda to ni dovolj jasno za tiste, ki hočejo klevetati

uspehe demokracije. Zdi se, kakor da ne opazijo, da je vojna prinesla velike spremembe v zaveznikih državah, da so se morale reakcionarne sile po besedah Molotova: »praviloma umakniti s svojih prejšnjih mest in narediti prostor novim demokratičnim strankam.«

Volivni izidi v evropskih državah jasno kažejo spremembe, ki so jih doživeli številni narodi po zmagi nad fašizmom. Volitve v Franciji, Veliki Britaniji, Danski, Norveški, Češkoslovaški, Madžarski, Jugoslaviji in Bolgariji so jasno pokazale voljo evropskih ljudstev, da se zatre vsi ostanke fašizma, da njihove države prično s socialnimi reformami, da se zagotovijo delovnim protifašističnim silam utrditev zmage in ohranitev miru med narodi. Ta ljudska volja se je izrazila v borbi proti reakcionarim silam, ki nečejo zapustiti svojih položajev brez boja ter iščejo potov in sredstev za obrambo svojih političnih oporišč. Ni krivda, ampak le nesreča naroda, če pri volitvah poraženi reakcionarji skušajo popačiti voljo ljudstva.

Borbenost združenih bolgarskih kmetov

Izjava ministra za kmetijstvo Mihajla Genovskega

Sofija, 23. nov. (Tanjug.) Minister za kmetijstvo dr. Mihajlo Genovski je dal predstavnikom tiska naslednjo izjavo:

»Volitve so bile popolnoma svobodne. Na njih je sodelovala tudi emotna kmečka zveza Domovinske fronte. Tokrat je bolgarska kmečka narodna zveza postala dvakrat močnejša. Je tu pa tam kak razbijatelj, ki nima nobenega vpliva, niti politične moči. So tudi zapeljani kmetje, ki se hitro vračajo v Domovinsko fronto. Opozicija, ki se je zanašala na novo odložitev volitev, ne pa na lastno moč, pomen in vpliv, se je zamajala. Zadnji predvolitveni maneuver Petkova in Gičeva ni omajal borbenega duha združenih kmetov, ki so s svojo množično udeležbo na volitvah dokazali tudi svojo prvirženost delu 9. septembra in Domovinski fronti.

Minister Genovski je nadalje izjavil, da se bo Narodno sobranje sestalo verjetno čez 15 dni in je dodal:

Na prvem mestu morajo biti odobreni vsi zakoni, ki jih je izdal ministrski svet od 9. septembra 1944 do danes. Nato bo Narodno sobranje pretresalo načrt agrarne reforme, zvišanja pokojnin in dajanja pokojnin žonom kmečkih delavcev.

ni omajal borbenega duha združenih kmetov, ki so s svojo množično udeležbo na volitvah dokazali tudi svojo prvirženost delu 9. septembra in Domovinski fronti.

Mimister Genovski je nadalje izjavil, da se bo Narodno sobranje sestalo verjetno čez 15 dni in je dodal:

Na prvem mestu morajo biti odobreni vsi zakoni, ki jih je izdal ministrski svet od 9. septembra 1944 do danes. Nato bo Narodno sobranje pretresalo načrt agrarne reforme, zvišanja pokojnin in dajanja pokojnin ženom kmečkih delavcev.

Srdit odpor indonezijskih čet na Javi

Batavija, 23. nov. (Tanjug.) Po poročilih z Jave, so indonezijske čete na celotnem otoku povečale svoje napore proti nizozemsko-britanskim četam. Na mnogih odsekih so potisnili Nizozemce in Britance nazaj.

Agencija France Presse poroča o hudih bojih, ki so ponovno vzplameli v Bataviji, in pravi, da Indonezijci stalno dobivajo ojačenja iz pokrajine Banama. V borbah v samem mestu, skozi katerega teče železniška proga, so indonezijski borci uporabili en oklopni avtomobil.

Po poročilu agencije Reuter so Indonezijci presekali vse poti, ki vodijo v Semarang, okrog katerega divjajo srditi boji med indonezijskimi republikanskimi silami in britansko-indijskimi četami. Na nujen brzopleti poziv iz Semarang je z batavijskega letališča takoj odletelo 10 prevoznih letal vrste »Douglas« z ojačenji za britansko posadko pri Semarangu. Tudi z letališča v Surabaji so bila z letali poslana ojačenja britanskim četam.

Agencija Reuter poroča, da besnijo v Bataviji požari, ki so uničili že nad 1500 indonezijskih hiš. Dopsnik Reuterja poroča, da Indonezijci krivijo za ta požar nizozemske čete, ki so tedaj začele streljati na prebivalstvo, ki se je poizkušalo rešiti iz ognja.

Associated Press ugotavlja, da so se zaveznike čete po srditi borbi umaknile iz Magelanga, ki leži v osrednji Javi. V istem poročilu agencija pripominja, da Nizozemci uporabljajo na Javi domačinske čete iz Amboine, katerih vojakov so po večini kristjani, medtem ko je javansko prebivalstvo pretežno muslimansko.

Poziv Komunistične partije Palestine židom

Jeruzalem, 23. nov. (Tanjug.) AFP poroča, da je list »Kadoker« objavil proglas osrednjega odbora Komunistične partije Palestine, v katerem kritizira Bevinovo izjavo in poziva žide, da skupno z Arabci ustanovijo enotno osvobodilno fronto.

Kurdski upor se vse bolj širi

Jeruzalem, 23. nov. (Tanjug.) Agencija France Presse poroča, da je ugleden zastopnik plemena Kurdov izjavil njenemu dopisniku v Jeruzalemu naslednje:

Odpor Kurdov proti turški vladi se vse bolj širi. Izjavljal je, da je upor veliko resnejši, kakor si Turki predstavljajo. Ugledni Kurd je še dodal, da se je po poteku turško-sovjetske pogodbe o prijateljstvu gibanje za pridružitve Sovjetski Armeniji pri vseh Kurdi močno okrepiło.

Po poslednjih poročilih zavzema kurdijska vstaja vse resnejši značaj. Vstaja, ki se je začela poleti v severnem Iraku zajema polagoma tudi tiste pokrajine v Turčiji in Perziji, kjer so Kurdi v večini.

Kurdi baje zahtevajo ustanovitev avtonomne kurdijske republike, vendar je težko povedati, kako si to predstavljajo. En del zagovarja naslonitev na Turčijo, drugi pa na Irak. Velik del pa je za to, da bi se Kurdi pridružili Sovjetski Armeniji.

Po približnih cenitvah živi v Prednji Aziji okoli 4,5 milijonov Kurdov, v Turčiji 2,5, v Perziji 1,5, v Iraku 0,5 milijona. V teh državah so Kurdi brez vseh narodnih pravic.

Glavni zločinci nacističnega razbojništva pred sodiščem

Nürnberg, 23. nov. Član tožilstva Združenih držav, polkovnik Robert Storey je pred sodiščem izjavil, da je v rokah tožilstva nad 2500 nacističnih listin proti voditeljem nacistične Nemčije.

Ralph C. Albrecht je pričel s čitanjem podrobne obtožnice in z obtoževanjem zarote. Obtoženci so stegovali vratove, da bi videli razstavljeni črtež, ki kaže nacistično organizacijo na koncu njenega razvoja v marcu 1945. Albrecht je rekel, da je bil ustanovljen »obrambni svet Reicha« že tri mesece po Hitlerjevem prihodu na oblast in prav gotovo ne kasneje kot v maju 1935. Naloga tega sveta je bila pripravljati vojne, njegov načelnik pa je bil Hitler.

Del obtožnice »vojni zločinci« navaja tudi zločine fašizma v Jugoslaviji. Nacistični voditelji so obdolženi ubijanja tisočev jugoslovanskih državljanov, za izdelavo načrta izgonu prebivalstva iz Jugoslavije, kakor n. pr. načrt, ki so ga izdelali 4. junija 1941 v Zagrebu po navodilu nemškega konzula von Krola o izgonu slovenskega prebivalstva. Obdolženi so nadalje tudi streljanja jugoslovanskih vojnih ujetnikov v obdobju 1941—1943.

Del obtožnice, ki govori o pobijanju talcev, vsebuje obtožbo zaradi streljanja talcev v Kragujevcu in Kraljevu l. 1941. Nacistični voditelji so obdolženi tudi uničevanja jugoslovanskih mest in vasi, poziganja dežele in ubijanja njenega prebivalstva. Obtožnica jih obdoljuje tudi pošiljanja »kazenskih odprav« in ubijanja 70.000 Židov iz Jugoslavije.

Polkovnik Storey je poročal o viru nacističnih listin, ki so zbrane pri nürnbergskem sodišču: »Nemci so vodili skrbne in obsežne sezname. Zlasti iz zadnje dobe vojne so našli listine v rudnikih soli, kjer so bile zakopane v zemlji za dvojnimi zidovi in na mnogih drugih krajih, o katerih so bili Nemci prepričani, da so varni. Za dvojno steno v nekem starem gradu v vzhodni Bavarski so našli korespondenco in dnevnik obtoženca Rosenberga ter korespondenco nacistične stranke. Seznane »Luftwaffe« so našli na različnih krajih Bavarske. Največ jih je bilo v Berchtesgadenu.

Prošnjo za odstranitev Juliusa Streicherja od razprave zaradi duševne bolezni, je mednarodno vojaško sodišče zavrnilo in ga spoznalo za zdravega. Zdravje Ernesta Kaltenbrunnerja, bivšega načelnika nemške varnostne policije, ki je

sedaj zaradi možganske krvavitve v bolnici, se je nekoliko izboljšalo po injekciji penicilina. Sodišče je tudi zavrnilo predlog branilstva Martina Bormanna, Hitlerjevega tajnika, ki ga bodo sodili v odsotnosti, da se postopanje proti njemu odloži.

Popoldansko zasedanje se je pričelo s tem, da je major Frank R. Wallis, član skupine sodnika Jacksona, prevzel obtožbo. Predložil je sodišču mnogo listin, ki so prikazovale napore nacistov, da bi dobili nadzorstvo v notranosti Nemčije, in kažejo, kaj so delali potem, ko so to nadzorstvo dosegli. Zlasti se nanašajo na vprašanja propagande med mladino, zatiranja strokovnih zvez, preganjanja cerkve in zasledovanja Židov.

Major Wallis je rekel: »Nacisti so stremeli po življenjskem prostoru za vse, ki so bili Nemci po plemenu, in so uporabljali vse načine, da bi dosegli te nezakonite načine. Uporabljali so različno propagando, tehniko in končno so zbrali vse svoje moči in uporabili te moči, da so zatrli vso opozicijo in pripravili narod za napad na tujino, kar je bil njihov cilj že od vsega začetka. Smoter nacistov je bil, da prelomijo versaillesko pogodbo in si pridobijo druga ozemlja kot »življenjski prostor«. Ničče izmed narodnikov ne bi moglo tajiti, češ da ni vedel za ta načrt.«

Ko je bil omenjen »plemenski mojster«, je bivši nacistični »kulturni« voditelj Rosenberg pokimal. Vsi obtoženci, razen Hessa in Keitela, so podpisali izjave, s katerimi so potrdili, da so res zavzemali mesta, označena na črtežu.

Wallis je pustil predvajati ploščo o prvem zasedanju Hitlerjeve vlade in dal Hitlerju govoriti: »Moramo uničiti komuniste ter jih odstraniti iz Reichstaga.« »Naslednji dogodek na sporodu je bil ogenj v Reichstagu,« je rekel Wallis.

Nato je pustil Wallis predvajati beležke o nekem drugem zasedanju vlade, kjer so bili prisotni Pappen, Neurath, Frick, Göring in Funk. Na tej seji je Göring predlagal, da se prepove socialdemokratom udeležba v Reichstagu, medtem ko je bila izglasovana nacistična »poverljiva lista«. Na plošči je bilo slišati Fricka, ki je rekel, da bodo v Reichstagu pomedli s komunisti; da jih bodo prevzgojili in uničili v koncentracijskih taboriščih, če bo potrebno. Wallis je rekel: »Kmalu nato so se nacisti polastili vrhovnega nadzorstva.«

Češkoslovaška obtožuje Neuratha zaradi pokolja študentov v Pragi

München, 23. nov. (Tanjug.) Dopsnik United Pressa Robers poroča: Češkoslovaška je v uradnem poročilu mednarodnemu vojaškemu sodišču formalno obtožila Konstantina von Neuratha, enega glavnih nacističnih obtožencev, da je odgovoren za pokol češkoslovaških študentov v Pragi.

Poročilo pravi, da je Konstantin von Neurath kot nacistični protektor objavil proglas 19. avgusta 1939, v katerem je obtožil celotno češko prebivalstvo, češ da je odgovorno za sabotažo. Ta proglas

je predstavljal pravno podlago za strahovale akcije proti češkemu narodu. Poročilo pravi, da so SS-čete začele streljati na dijaško zborovanje po konferenci, katero je imel von Neurath.

Hitlerjevski protektor je poročal, da prireja študentje množične demonstracije. Posledica te konference je bila, da je bilo 19 študentov ubitih, češke visoke šole zaprte za tri leta, veliko število študentov pa je bilo aretiranih. Poročilo obtožuje von Neuratha in trdi, da je odgovoren za delo gestapa v Češkoslovaški.

Sodišče v Pragi bo sodilo Hermanna Franka in kolaboracionistično vlado češko-moravskega protektorata

Praga, 23. nov. (Tanjug.) Bivši minister Hermann Frank je po poročilu AFP priznal svojo krivdo za umor čeških študentov 17. novembra 1939.

Bivša kolaboracionistična vlada češko-moravskega protektorata bo prišla pred visoko sodišče, ki bo začelo zasledovati prihodnji mesec. Pred to sodišče bodo prišli tudi bivši voditelji češkega fašističnega združenja. Bivši poslanec Novotny je oče češkega fašizma, istočasno je prosil za nemško državljanstvo. Skupina bivših čeških častnikov, ki so prišli v češkoslovaško vojsko iz avstro-ogrške armade in so hoteli izvesti na Češkem mobilizacijo čet za vzhodno fronto, bo prav tako prišla pred sodišče.

Bela Imredy obsojen na smrt

Budimpešta, 23. nov. (RLP.) Ljudsko sodišče je obsodilo vojnega zločince, bivšega ministrskega predsednika Belo Imredya, na smrt z obešenjem.

Američani izročili Madžarom še 140 vojnih zločincev

Budimpešta, 23. nov. Ameriška nadzorna komisija v Nemčiji je izročila madžarskim oblastvom spet 140 vojnih zločincev. Med njimi sta bivši minister za vzgojo Balint Homan in bivši minister za notranje zadeve v Szalasyjevi vladi Gabor Vajna.

Nad milijon delavcev stavka v Združenih državah

Še 325.000 delavcev in nameščencev družbe General Motors je stopilo v stavko

Detroit, 23. nov. (Tanjug.) Ker je družba »General Motors« izjavila, da ne more zadovoljiti zahtev sindikata avtomobilskih delavcev, je sindikat proglasil stavko, da pomaga zahtevi za povečanje mezdo v višini 30%. Predsednik sindikata združenih delavcev avtomobilske industrije je pozval na stavko 325.000 nameščencev družbe »General Motors«.

Washington, 23. nov. (Tanjug.) Agencija Reuter poroča, da je z vstopom delavcev tovarne »General Motors« v stavko, bilo povečano število stavkajočih delavcev v Združenih državah na več kot en milijon.

V Washingtonu izjavljajo, da utegne nova stavka sprožiti nov val stavk v industriji jekla. Nekli uradni predstavnik je izjavil, da bo v primeru, če se bo stavka nadaljevala še en teden, ustavljena proizvodnja avtomobilske in njej slične industrije, ki dobivajo nekatere dele iz tovarne »General Motors«-a. To bi spravilo v stankanje nadaljnjih 750.000 delavcev.

De Thomas, predsednik zveze združenih delavcev avtomobilske industrije je izjavil, da ima njegova organizacija v stavkovnem fondu en milijon funtov sterlingov, drugi funkcionarji sindikata pa so izjavili, da jim bo kongres industrije stavil na razpolago nadaljnja sredstva, ako bo potrebno.

Washington, 23. nov. (Tanjug.) Agencija Reuter poroča, da je bil zaradi slav-

ke delavcev občinskih avtobusov in tramvajev ustavljen promet v Washingtonu. Predsednik Truman je odredil, da prevzame ameriški urad za obrambo prometa ves prometni sestav.

Samo še trije veleposlaniki pri Francovi vladi

New York, 23. nov. (Tanjug.) V Beli hiši so uradno potrdili, da je Norman Armour podal ostavko na položaj ameriškega veleposlanika v Španiji.

Madrid, 23. nov. (Tanjug.) Agencija France Presse poroča, da so po odhodu ameriškega veleposlanika v Madridu pri Francovi vladi ostali samo še trije veleposlaniki in sicer britanski, argentinski in brazilski.

Maršal Vorošilov ustavi dobavljanje madžarske industrije Rdeči armadi

Budimpešta, 23. nov. (Tanjug.) Na prošnjo madžarske vlade je predsednik zavezniške kontrolne komisije maršal Vorošilov ukazal ustaviti, razen nekaterih izjem, dobavljanje madžarske industrije Rdeči armadi. Na ta način je velik del zmogljivosti madžarske industrije zoren na razpolago za proizvodnjo na račun reparacij in potreb prebivalstva

Kriza v Grčiji se nadaljuje

Tudi nova vlada Sofulisa ni prinesla razčiščenja — Položaj namestništva prevzel Papandreu

Atene, 23. nov. (Reuter.) Monarhistični tisk ostro reagira na večerajnje dogodke, ki so imeli svoj višek v tem, da je regent Damaskinos zaprisegel novo grško vlado, ki ji načeluje 85-letni Temistokles Sofulis.

Prvi od obeh podpredsednikov vlade, Jurij Kafandaris, je tudi minister brez listine, drugi, Emanuel Tsuderis, pa je minister za gospodarsko vzporeditev.

Po prisegi so novi ministri prosili Damaskinosa, naj umakne svojo ostavko, ki jo je podal zaradi izjave grškega kralja Jurija, v kateri ugovarja proti odgoditvi plebiscita o njegovi vrnitvi.

»Kathinerin« pravi, da je Britanija postavila Grke pred izbiro: »ali ostanejo ločeni ali pa dobe pomoč od Britanije s pogojem, da Sofulis postane ministrski predsednik.«

Drugi listi trdijo, da je Sofulisova vlada prišla na oblast pod pritiskom britanskega odposlanca MacNeila.

Atene, 23. nov. TASS poroča, da je namestnik Damaskinos potem, ko je Sofulis odbil predlog, da odda dva važna ministrstva Papandreu, odstopil od namestništva.

Položaj namestnika je začasno sprejel Kanelopulos, ki je prisegel vladi.

London, 23. nov. »Daily Herald« piše: »Grški kralj Jurij je storil svoj deželni še eno slabo uslugo. Njegovi vneti pristajači bodo razumeli jezo kraljevo izjavo, ki se končuje z grožnjo kot kraljev ukaz, da se upirajo sedanji vladi z vsemi sredstvi in »brez vseh pridržkov«. To lahko pripelje Grčijo v nevarnost nove državljanske vojne.

Kralj Jurij je bil vedno samovoljen in reakcionarjen ter pripravljen, da zamenja »suvereno voljo« z voljo suverena. Njegov ideal grške vlade je predstavljala Melaxasova vojaška diktatura.

Sedanji položaj v Italiji

predstavlja poskus fašističnih in reakcionarnih sil, da bi preprečili demokratizacijo dežele

Rim, 23. nov. (Tanjug.) Agencija France Presse poroča, da je bilo na seji ministrskega sveta v Rimu sklenjeno, da prodajo stranke v odboru narodnega osvobodjenja vprašanje v zvezi z zahtevno liberalcev po spremembi v vladi. Liberalci bi imeli radi novo razdelitev ministrskih položajev.

Na sestanku Komunistične partije je bila sprejeta skupna izjava, v kateri je rečeno, da sedanji položaj ni posledica ljudske volje, ampak predstavlja poskus fašističnih in reakcionarnih sil tako v deželi sami kakor v inozemstvu, da bi se preprečila demokratizacija dežele.

Vladna kriza v Italiji

Rim, 23. nov. V Italiji je izbruhnila vladna kriza zaradi izstopa liberalnih

Zaradi tega je potrebno iskati rešitve današnjega položaja v prvotno postavljenem programu vlade, ne pa v obliki nove sestave vlade, ki ne bi uživala podpore vseh iskreno demokratičnih političnih strank.

Italijanska liberalna stranka za republiko

London, 23. nov. (Tanjug.) Agencija Reuter poroča, da se je italijanska liberalna stranka na svojem prvem pokrajinskem kongresu v Genovi izrazila za republiko.

članov iz vlade Ferricija Parrija, sestavljene iz šest strank.

Komunistična partija Velike Britanije zahteva takojšnjo prekinitev vojaških operacij v Indoneziji

Protesti v Angliji zaradi uporabe britanskih čet proti narodno-osvobodilnemu gibanju indonezijskega ljudstva

London, 23. nov. (Tanjug.) 19. novembra se je po končani seji Spodnje zbornice zbralo več sto oseb, med njimi številne žene, katerih moške so na Daljnem vzhodu, da bi se pogovorili s svojimi zastopniki v parlamentu, poročata Tass. Zahtevali so, naj se konča borba in naj vse britanske čete odidejo iz Indonezije.

V tej zadevi so se s članoma parlamenta, laburistom majorjem Vernonem in komunistom Firetonom, pogovarjali tudi zastopniki indijskih in kitajskih javnih organizacij, med njimi predsednik zveze indonezijskih študentov »Perhimpunan Indonesia« Darusman.

Komunistična partija Velike Britanije je objavila posebno izjavo, v kateri zahteva takojšnjo prekinitev vojnih operacij v Indoneziji in poziva vse laburistične in napredne organizacije, naj vršijo največji možen pritisk na vlado v tem pogledu.

Izjava nadalje pravi, da se demobilizacija britanskih oboroženih sil na

Daljnem vzhodu zavlačuje zaradi politike laburistične vlade v jugovzhodni Aziji. Ti ljudje so stopili v vojsko, da bi uničili japonski fašizem, ne pa, da bi jih skupaj z japonskimi četami uporabili za udušitev osvobodilne borbe drugih narodov.

Pred kratkim je 60 članov parlamenta protestiralo proti vmešavanju in uporabljanju britanskih oboroženih sil za udušitev narodno-osvobodilnega gibanja indonezijskega ljudstva.

Prebivalstvo San Francisca protestira

San Francisco, 23. nov. (Tanjug.) Associated Press poroča: Skupina prebivalcev je obkolila britanski in nizozemski konzulat in znak protesta zaradi udeležbe teh držav v vojni proti Indoneziji. Skupini se je pridružil indonezijski odbor za svobodno Indonezijo v San Franciscau, mestni kongres sveta industrijskih organizacij in predstavniki drugih skupin.

Požrtvovalni dajalci krvi

Jazbec Velko

Jazbec Velko, radiotelegrafist, je dal kljub naporni službi za naše ranjence v Ljubljani liter in pol krvi. Prav tako je dajal kri še za časa borb v Beogradu za ranjence JA in RA. Enako moramo omeniti tov. Plesnar Tončka, gospodinj,

Plesnar Tončka

ki redno prihaja na dajanje krvi in je dala že preko 1500 cm krvi za naše ranjence. Ravno tako moramo omeniti Gregorac Ano, učiteljico, ki je nedavno prišla na dajanje krvi iz Goriške, dasi jo njena služba kliče zelo daleč od doma.

OBVESTILA

Objava

ministrstva za trgovino in preskrbo glede razveljavitve določb upravnih oblastev, izdanih med okupacijo

S členom 8. odloka Predsedstva AVNOJ-a z dne 3. II. 1945 (Ur. list DFJ št. 51/4, Ur. list SNOS-a št. 6) so bile razveljavljene vse odločbe upravnih oblastev, ki so jih izdali okupatorji in njihovi pomagači med okupacijo in s katerim se ne urejajo zasebno-pravna razmerja.

Tisti, katerim so izdala obrtna pooblastila ali dovolila bivša občinska upravna oblastva I. stopnje, to je okrajna glavarstva ali Mestno poglavarstvo v Ljubljani, pokrajinski in okrajni odgovarajoča okupacijska oblastva I. stopnje na ostalem okupacijskem ozemlju, vložijo take prošnje pri pristojnih okrajnih NO, odnosno MNO v Ljubljani.

Za razveljavljanje teh odločb niso potrebne nikake nove odločbe, temveč so te odločbe razveljavljene že na podlagi samega gori navedenega odloka. Pri tem je za presojo neveljavnosti brez pomena, ali so bile odločbe izdane od okupatorja samega ali pa od strani domačih oblastev.

Imetniki dovolil, katerim so izdali dovolila Visoki komisar Ljubljanske pokrajine, odnosno kasneje Šef Pokrajinske uprave v Ljubljani, odnosno odgovarajoča okupacijska oblastva II. stopnje na ostalem okupacijskem ozemlju, vložijo nove prošnje pri okrožnem NO odnosno pr okrožnih OF odborih ali pri MNO v Ljubljani, ki imajo sedaj v tem pogledu pristojnost bivših občinskih upravnih oblastev II. stopnje.

Prav tako so razveljavljene tudi vse v času okupacije izdane odločbe o ustanavljanju delniških družb, kakor tudi vse iste odločbe, ki se nanašajo na njihovo delo. Tisti, ki so prejeli obrtna pooblastila odnosno dovolila v gori omenjenem času, morajo, če želijo še nadalje obratovati, znova prositi za obrtna pooblastila odnosno dovolila pri pristojnem obrtnem oblastvu.

Ce pa se odločbe nanašajo na odobrenje o ustanovitvi ali delovanju delniških družb, mora izdati na prošnjo novo odločbo o dovolitvi ustanovitve družbe odnosno o dovolitvi delovanja federalno ministrstva za trgovino in preskrbo, če delniška glavnica znaša do 1.000.000 din, preko tega zneska pa zvezno ministrstvo za trgovino in preskrbo.

RAZPIS

Ministrstvo za gozdarstvo NVS razpisuje dve mesti tajnikov gozdarstva šole. Prošnje je poslati najkasneje do 5. decembra t. l. ministrstvu za gozdarstvo v Ljubljani. Prosilci naj vložijo svojerodno pisano prošnjo z dokumenti po § 3 uradniškega zakona.

POZIV

Ponovno se pozivajo vsa privlačna in državna industrijska podjetja, kakor tudi vse ostale ustanove, ki izplačujejo ali so izplačevale po osebnosti iz lastnih sredstev, fondov in samopomoči podpore za onemogle, pokojnine, dodatne pokojnine, pogrebne in i. pod. za svoje uslužbence izven okvirja Federalnega zavoda za socialno zavarovanje, in ki dosle še niso vložili svoje prijave ministrstvu za socialno, politiko, da do vključno 30. novembra 1945 dostavijo ministrstvu za socialno politiko v Ljubljani naslednje podatke:

- 1. Naziv in naslov podjetja ali ustanove.
2. Naziv fondov (ako obstojajo posebni fond).
3. Stanje celokupnega imetja fondov na dan 31. marca 1941 in na dan 30. junija 1945 - ločeno.
4. Celokupne obveznosti posameznih fondov na dan 31. marca 1941 in na dan 30. junija 1945 - ločeno.
5. Dohodke in sredstva posameznih fondov.
6. Število članov posameznih fondov in visino enomesečnega morebitnega doprinese vseh članov na dan popisa, oz. v času po osvoboditvi.
7. Število podpirancev, oz. upokojencev fonda in enomesečni iznos vseh podpor., v. pokojnin (dodatnih pokojnin) na dan popisa, oz. v času po osvoboditvi.
8. Višino minimalne in maksimalne podpore, oz. pokojnine (dodatne pokojnine) na dan popisa, oz. v času po osvoboditvi.
Prilože naj še tri izvode pravil oz. pravilnikov.

Ministrstvo za socialno politiko: Statistični odsek

INVALIDI

Vsem invalidom iz NOV, kateri so bili na Invalidski komisiji pregledani v Invalidskem domu v Ljubljani-Trnovo vključno do 9. XI. 1945, se bo pričela izplačevati invalidnina v pisarni Invalidskega oddelka Komande Ljubljanskega Vojnega Področja, v Ljubljani, z dnem 26. novembra 1945. do konca meseca novembra t. l.

- 1. Veak invalidi, kateri ima otroka, mora prineseti s seboj uradno potrdilo iz matične knjige, ali od tamkajšnjega odbora, dan, mesec in leto rojstva njegovega otroka.
2. Veak invalidi, kateri je v državni ali privatni službi, mora prineseti od šefa službenega mesta uradno potrdilo, da v službi ne prejema poleg svoje plače tudi doklad za svoje otroke.
3. Se posebno opozarjamo, da brez uradnih potrdil, kakor se navedena pod točko 1. in 2., se invalidnina v nobenem primeru ne bo izplačala.

Iz pisarne Invalidskega oddelka K. L. V. P.

Dnevne vesti

Vsi člani bivše Centralne tehniške KPS naj v svrhu izstavitve vojaških knjižnic, čim prej pošljejo svoje osebne podatke in podatke o sodelovanju v partizanih na naslov: Poštni predni 120, Ljubljana.

RIBIČI! Ribarsko društvo v Ljubljani vabi vse svoje člane na občni zbor, ki se vrši dne 1. decembra 1945 ob 19.30 v dvoranah Rokodelskega doma, Komenskega ul. Zaradi važnosti prosimo obilno udeležbo.

Vse člane sindikalne sobote obveščamo, da se bodo odšli izdajajo vse gledališke vstopnice po sledočem redu: Veak petek od 8. do 12. ure in od 16. do 18. ure; ob sobotah pa samo od 8. ure do 11. ure dopoldan.

Din 100 je daroval za tiskovni sklad W. Jože Oblak St. Vič nad Bjuhljano.

Zdravniško nedeljsko dežurno službo vrši od sobote, dne 24. t. m. opoldne do ponedeljka, dne 25. t. m. do osme ure zjutraj mestni zdravnik dr. Čiber Frano, Stofanova ul. 7, tel. 36-41.

Dežurno veterinarsko službo v nedeljo, 25. novembra vrši tov. Vahisar Mihančič, Knafljeva 9-II, ali Popovičeva ul. 2.

VAŽEN PRIPOMOČEK ZA UČENJE RUSČINE!

Prvi zvezek mesečnika RUSKA BERILA - ТЕКСТЫ ДЛЯ ЧТЕНИЯ prinaša ruske sestavke - pesmi, povesti, članke - s slovenskim besednjakom. Primerno za vse, ki se hočejo izpopolniti v rusčini. Zvezek obsega 24 strani in stane 12 Din. - Dobi se pri SLOVENSKEM KNJIZNEM ZAVODU V LJUBLJANI Pred škofijo 6 - in njegovih podružnicah.

Šolstvo

Verifikacija izpričeval. Naslednji dijaki naj se zglasijo v ministrstvu za prosveto, odsek za srednje šolstvo oziroma naj takoj pošljejo svoj naslov, da se jim vrnejo verifikirana izpričevala iz drugih federalnih enot: Uršič Angela, Pejha Bogomil, Remec Gabrijel, Muihić Miran, Vižintin Milan, Krahuljec Ivan, France Miroslav, Rogl Nikolaj in Erazem, Mežak Vladimir, Verdal Elizabeta, Obersnel Dominik in Zdravko, Ropret Stefanija, Pistotnik Marijan, Gerbec Rihard, Gabrovšek Zvonimir in Marjan, Pječ Janko in Ljudmila, Artič Ljuban, Vaš Nadja in Vizer Teodor. (Iz pisarne ministrstva za prosveto).

Na drž. enoletni trgovski šoli (nižji gospodarski šoli) v Novem mestu se bo pričel pouk dne 26. t. m. ob 8. uri na Smiljski cesti 6, za one učence(-enke) ki ne bodo stanovali v internatu. Pouk za ostale učence(-enke) bo pozneje, ko bo prostor v internatu pripravljen. Učenci(-enke) naj s seboj prinesejo zadnje šol. izpričevalo, krstni list in kolek za din 50.

ŠAH

ŠAHOVSKI BRZOTURNIR ZA PRVENSTVO V NOVEMBRU

Slovenska šahovska zveza priredi v svoji igralnici kavarno »Slon« v soboto, 24. t. m. šahovski brzoturnir za prvenstvo v novembru. Turnir je predkvalifikacijskega in izločilnega značaja, zaradi česar so vabljeni k udeležbi le tisti šahisti, ki se na dosedanjih vsakomesečnih prvenstvenih brzoturnirjih še niso s predpisanim odstotnim koeficientom kvalificirali za finalna tekmovanja. Udeleženci, ki bodo na tem turnirju dosegli 66%, bodo pripuščeni v finalno novembrsko tekmovanje, ki se bo vršilo pozneje in bo pravočasno objavljeno.

V finalno tekmovanje bodo poleg semifinalnih zmagovalcev novembrskega predkvalifikacijskega prvenstva pripuščeni seveda tudi kvalificirani tekmovalci iz prejšnjih mesečnih prvenstvenih tekmovanj. Doseči bodo morali v finalu najmanj 33%. Vsi oni, ki tega odstotka ne bodo dosegli, bodo kot finalisti izpadli in se bodo morali na bodoših predkvalifikacijskih mesečnih turnirjih vnovič 66% nespobiti za finale. Pričetek sobotnega brzoturnirja bo ob pol 20. uri. Zaradi pravočasne razporedbe igralcev se prijave zaželjene vsaj do 19.15.

FIZKULTURA

»SVOBODA«, LJUBLJANA : »DINAMO«, ZAGREB

F. D. »Svoboda« v Ljubljani vjudno obvešča cenjeno občinstvo, da je njen zastopnik osebno prisotstvoval včerajšnji sedji Hrvatskega fizikturnega odbora v Zagrebu, zaradi odgditve prvenstvene tekme, ki bi jo moral v nedeljo odigrati »DINAMO« v Zagrebu, da bi tako moral nastopiti v že dogovorjeni tekmi z našim mostvom v Ljubljani. V kolikor nam bo to gostovanje uspelo zaključiti, bomo pravočasno objavili v jutrišnji številki, kakor tudi še danes po radu. Istotčasno bomo razglasili tekmo z letaki.

V slučaju odigranja te tekme, ki bo po dolgih letih brez dvoma ena najzanimivejših tekem v Sloveniji, se priporočamo za polnoštevilni obisk. Mostvo »Svoboda«, katero redno trenira pod vodstvom tov. ing. Kržiža, je v polni kondiciji in bo nastopilo v slednji postavi: Božič, Jerman, Rupar, Pupo, Pilec, Perharič, Kroupa, Lah, Hacler, Medved, Smole, (Pleško, Rogelj, Pišek).

Mostvo »Dinamo« predstavljajo bivši igralci Gradnjanskega, katerega postava bo mo pravočasno objavili.

T. d. »Partizan« prične v ponedeljek 26. t. m. v ženski gimnaziji ob Vodovodni cesti z redno telovadbo. Razpored telovadbe: ponedeljek, četrtek ženski oddelki, torek, petek moški oddelki: Ure od 5. do 6. ure deca od 6. do 10. leta, od 6. do 7. ure deca od 10. do 14. leta, od 7. do 8. ure narasaj od 14. do 18. leta, od 8. do 9. ure narasaj od 18. leta dalje. Vhod za telovadnico.

F. D. »Udarnik« bo v nedeljo 25. t. m. udarniško izvršil pripravljeno terenska dela za obnovo smučke skakalnice na Mostcu, ki bo kot doslej vsem smučarjem na razpoložlj. Zbor udeležencev ob 8. uri pred kopališčem bivše »Ilirije«. Primerno orožje prinese vsak s seboj. Prosimo za čim številnejšo udeležbo.

RADIO

DNEVNI SPORED ZA SOBOTO 24. XI. 1945 6.30-6.40 Predigre za veliki orkester - 6.40-7. Valčki - 7-7.15 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda - 7.15-8. Pester glasbeni spored - 12-12.10 Deset minut kmečke godbe - 12.10-12.30 Baletna glasba - 12.30-12.45 Napoved časa, poročila in pregled sporeda - 12.45-13. Koncert malega orkestra Radia Ljubljana, dirigent: Uroš Provorček - 13.30-13.45 Napoved časa, pregled tiska, objave in pregled sporeda - 13.45-14. Beriloz: Rimski karneval - 14-14.30 Opoldanski koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta (L. Pfeifer, A. Dermelj, V. Sušteršič in O. Sedlbauer) - 14.30-14.45 Napoved časa in poročila - 14.45-15. Češko korončno in polko - 15. Polzvedbe - 17-17.15 Na harmoniko igra Edvard Brgljez - 17.15-17.30 Oddaja za predšolske otroke - 17.30-18. Straniški: Ognjeni pišč - Suk: III. stavok iz godalnega kvarteta v B-duru - Chopin: Balada v G-molu - Dvočfal: Slovenski ples štov. 7. - 18-18.30 Oddaja o Sovjetski zvezi - 18.30-18.45 Koncert samospojev partizanški skladatelj. Pejo operne pevka Bogdana Stritar-Klemenčičeva, pri klavirju Bojan Adamič - 18.45-19. Slovenske zbornske pesmi - 19-19.15 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda - 19.15-19.30 Kozlovski: Pesem o Čapajevu - Ruska narodna: Povestica - Potunjan: Balada o Pogaevu - Maslov: Pesem kolobarnikov o Moskvi - Zaharov: Pesem o Katjuši - 19.30-19.45 Razgovor s poslušalci vodi major Ante Novak - 19.45-20. Sovjetska glasba - 20-20.20 Tedenski politični pregled - 20.20-21. Pester koncertni spored slovenske glasbe - 21-20.40 Operna in operetna glasba - 21.40-22. Vokalni koncert mezosopraniške Nuše Božičeve, pri klavirju Dana Perusikova - 22-22.10 Teme današnjega dne - 22.10-22.55 Lahka glasba - 22.55-23. Najnovejše vesti.

TOVARIS!

Ali imaš naročnino za november in nazaj že v redu? Če ne, poišči položnico in uredi to čimprej! Uprava »LJUDSKE PRAVICE«.

KOLEDARČEK LJUDSKE PRAVICE ki bo izšel začetkom decembra bo imel naklado 100.000 izvodov. - Cena koledarčku je Din 20-

PRESKRBA

DELITEV SVEŽEGA MESA V soboto, dne 24. XI. t. l. bodo prejeli pri svojih stalnih mesarjih sveže meso bolniki na bolnišnice.

Istotako prejmejo sveže meso sanatorji in zdravstveni zavodi. Prodajna cena za sveže meso je 33 din za kilogram.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama

Sobota, 24. novembra ob 20. uri: Mo-lière: »Šola za žene«. Sindikalna gledališka sobota. Red SB.

Nedelja, 25. novembra ob 15. uri: Skvarkin: »Tuje dete«. Izven - Ob 20. uri: Čapek: »Matia«. Izven.

Danes v soboto, dne 24. t. m. uprizori Drama v okviru sindikalne gledališke sobote (SB) Mollérovo komedijo »Šola za žene«, ki se je v slovenske stihne pretil Josip Vidmar. Ljubosumnega filozofa Arnolfa igra Stane Sever, njegovo renjeko in »nevosto« Agnez, Ančka Levarjeva, njeno ljubimca Horaca Demeter Bitenc, Arnolplovega prijatelja Chryseida Vladimir Skrbinec, Arnolplovega slugo Alaina Lojza Potokar, služkinjo Georgetto Elvira Kraljeva, Horacovega očeta Oronta Pavlo Kovič, Ernika Bojan Peček in notarja Frano Lipah. Delo je zrealiziral in insceniral Bojan Stupica. Začetek ob 20. uri.

V nedeljo, dne 25. t. m. bo uprizorila Drama ob 15. uri popoldne Skvarkinovo komedijo »Tuje dete«, ki se je našemu občinstvu neverjetno priljubila. Delo je insceniral in postavil na oder Bojan Stupica. V glavnih vlogah nastopajo: Ančka Levarjeva, Stane Sever, Demeter Bitenc, Alanka Svetelova, Marija Nablocka, Frano Lipah, Vida Juvanova, Jože Gale, Mila Kačičeva, Fran Milčinski. - Zvečer pa bodo dajali v Drami ob 20. uri Čapekovo dramo »Matia«, pretresljivo tragedijo žene-matere, ki je izjubilna zaporedna moža in štiri sinove in ki naposled pošlje še zadnjega, petega sina v boj za domovino. Delo je zrealiziral Slavko Jan, naslovno vlogo matere igra Mira Danilova. V ostalih vlogah nastopajo: Bojan Peček, Slavko Jan, Jože Gale, Stane Čepnik, Demeter Bitenc, Branko Miklavc, Pavlo Kovič. Obe predstavi sta izven abonmaja.

Nova premiera v Drami. V četrtek, dne 29. t. m. bo uprizorila Drama Nušičevo komedijo »Pokojnik«, duhovito satiro na družabne razmere predvojnega Beograda. Delo bo zrealiziral Vladimir Skrbinec.

Opera

Sobota, 24. novembra ob 19.30 uri: B. Smetana: »Prodana nevesta«. Red A.

Nedelja, 25. novembra ob 19.30: A. Borodin: »Knez Igor«. Izven.

Sprememba repertoarja v Operi. Zaradi obolnosti dveh članic Opere se za danes napovedana operna predstava »Sneguročka« ne more vršiti. Abonenti Sindikalne gledališke sobote, z značko SA, danes torej nimaajo predstave. Za sindikalne abonente SB napovedana dramska predstava »Šola za žene« pa se bo vršila. V Operi bo mesto napovedane »Sneguročke« drevi »Prodana nevesta«, za abonente reda A.

Abonente reda A opozarja Uprava Narodnega gledališča, da imajo drevi v Operi predstavo Smetanovo »Prodane neveste«.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani ponovno obvešča vsa organizacije, klube, ustanove, korporacije in posameznike, da v nobenem primeru in pod nobenim pogojem ne more posojati iz fundusa Narodnega gledališča, kakršnih kolj predmetov, kot n. pr. odskih dekoracij, kostumov, rekvizit, zastorov itd. Ta ukrep je potreben, da se Narodnemu gledališču ohrani imovina za svrha, katerim je namenjena.

V MARIBORU

Sobota, 24. novembra ob 16. uri: I. simfonični koncert. Predstava za mladino. Znižane cene od 15 din navzdol. - Ob 20. uri: Cankar: »Hlapec Jerneje«. Red C.

Nedelja, 25. novembra ob 20. uri: Linhart: »Veseli dan alj Matiček se ženit«. Izven.

V CELJU

Dvorana Ljudske prosvete Sobota, 24. novembra ob 20. uri: Cvetko Golar: »Vdova Rošlinka«. Gostovanje v Slovenski Bistrici. Začetek ob 20. uri.

Nedelja, 25. novembra ob 20. uri: Cvetko Golar: »Vdova Rošlinka«. Gostovanje v Slov. Konjicah. Začetek ob 15. uri. (Popoldan ob 5.)

IZŠLA JE PRVA SLOVENSKA ILUSTRIRANA REVIIJA

ki prinaša najnovejše dogodke in zanimivosti iz vseh področij dela in življenja pri nas doma, v ostali Jugoslaviji in zunanjem svetu.

Revija je bogato ilustrirana s slikami v bakrotisku. Naj gre v vsak slovenski dom in naj postane res - »Tovariš«. Kupujte, naročite in priporočajte revijo svojim znancom! Dobite jo pri vseh prodajalcih dnevnega časopisja. Cena reviji je 15 dinarjev. Uredništvo in uprava »Tovariša« je v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 1 a/IV.

KINEMATOGRAFI LJUBLJANA

KINO UNION: Sovjetski film »Dvoboje«, tednik. Ob 17., 19. in 21. uri. Izginite se navaul pred blagajno in kupujte vstopnico v predprijazni dopoldan od pol 11 do 12. ure in popoldan od pol 16. ure dalje.

KINO SLOGA: Francoski film »Burja nad Parizom«, tednik. Ob 17., 19. in 21. uri.

KINO MOSTE: Sovjetski film »Poraz Nemcev pred Moskvom«, tednik. Ob 18. in 20. uri.

KINO KODELJEVO: Ameriški film »Noretredamski zvonar«, tednik. Ob 18. in 20. uri.

DRŽAVNI KINEMATOGRAFI BLED: Angleški film »Konvoj«, tednik. Ob 20. uri.

DRAVOGRAD: Ameriški film »Zvečda moje sreče«, tednik. Ob 20. uri.

GROŠUPLJE: Ameriški film »Pokažite jim pot«, tednik. Ob 20. uri.

HRASTNIK: Angleški film »Signal iz Alžira«, tednik. Ob 16.30 in 19. uri.

IG: Sovjetski film »Neulovljivi Jane«, tednik. Ob 18.30 uri.

LJUTOMER: Španski film »Zrtev«, tednik. »ESPLANADE«, MARIBOR: Francoski film »Junaki jutrišnjega dne«, tednik.

NOVO MESTO: Sovjetski film »Deklet se mudi na sestaneke«, tednik. Ob 20.30 uri.

ORMOZ: Francoski film »Knežinja Tarakanova«, tednik.

»TITOV DOM«, PTUJ: Ameriški film »Moj Bill - mami«, tednik. Ob 18.30 in 20.30 uri.

RADOVLJICA: Francoski film »Med stiri stenami«, tednik.

RAJHENBURG: Angleški film »Njih dete«, tednik. Ob 19. uri.

ROGAŠKA SLATINA: Ameriški film »Detektiv Andy Hardy«, tednik. Ob 19.30 uri.

SLATINA RADENCI: Angleški film »Obalkska komanda«, tednik.

SKOPJA LOKA: Ameriški film »Slučaj Gardens«, tednik.

»KAJUŽ«, ŠOSTANJ: Ameriški film »Oče in otroci«, tednik. Ob 20. uri.

ST. JERNEJ: Francoski film »Edvard VII«, tednik. Ob 19. uri.

TRBOVLJE: Ameriški film »Trije tansketirji«, tednik. Ob 18. in 20. uri.

VRNJKA: Sovjetski film »Lenin oktobra«, tednik. Ob 20. uri.

KRSKO: Angleški film »Osvobodjenje Atrleke«, tednik.

MEZICA: Sovjetski film »Pastir in pastirica«, tednik.

JAVNA BORZA DELA potrebuje vsa poljska dela, kakor tudi za obnovitvena dela v naši industriji sledeče delovne moči: 4 hlapec, 1 pečarja, 3 mišerjav, 1 kleparja, 3 orodnih kovarjev, 1 stavbna ključavnikarja, 1 železnikarja, 1 strojna ključavnikarja, 1 hlačarja, 1 avto-kleparja, 1 avtoelektričarja, 1 avtomobilar, 1 avtoosteklarja, 1 avtočistilca, 1 avtomobilar, 1 radiotehnik, 2 pohišvena mizarja, 2 kosestrugarja, 1 stavbna mizarja, 4 čalce za plik in baržur, 1 prečiščevalni podplatov, 2 krojačca, 5 sidrjev, večje število delavcev za obnovitvena stavbna dela, 2 tesarjev, 1 kleparskega vajenca, 1 vajenca za dežnike in 1 steklarskega učenca.